

Herontwikkeling Beliënberkdijk 42 te Somereren

Ecologische quickscan

J.F.G. Maassen

Herontwikkeling Beliënberkdijk 42 te Someren

Ecologische quickscan

Datum 23-10-2023

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
06-12571130
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
btw-id NL001289728826
rek.no NL55 INGB 0003 0208 71

<i>Projectno.</i>	<i>2210-1</i>
<i>Tekst en samenstelling</i>	<i>J.F.G. Maassen</i>
<i>Foto's</i>	<i>J.F.G. Maassen</i>
<i>Foto op omslag</i>	<i>J.F.G. Maassen</i>
<i>In opdracht van</i>	
<i>Wijze van citeren</i>	<i>J.F.G. Maassen, Herontwikkeling Herontwikkeling Beliënberkdijk 42 te Someren</i>
<i>Contactpersoon</i>	<i>Dhr. G. Bosmans (Crijns Rentmeesters)</i>
<i>Status</i>	<i>Definitief</i>
<i>Datum</i>	<i>23-10-23</i>

© 2023 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeklocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.

Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	9
	1.1	Aanleiding
	1.2	Doelstelling
	1.3	Toetsingskader
	1.4	Leeswijzer
	1.5	Samenvatting onderzoeksresultaat
2	Het plangebied, beoogde ontwikkeling en ingrepen	11
	2.1	Ligging van het plangebied
	2.2	Huidig gebruik, inrichting en beoogde ontwikkeling
3	Wettelijk kader	16
	3.1	Inleiding
	3.2	Soortenbescherming
	3.3	Gebiedsbescherming
	3.4	Beschermde houtopstanden
4	Onderzoeksresultaat	20
	4.1	Methodiek
	4.2	Gebiedsbescherming
	4.2.1	Natura 2000
	4.2.2	Provinciale beschermingszones.
	4.3	Soortenbescherming
	4.3.1	Vaatplanten
	4.3.2	Zoogdieren (grondgebonden)
	4.3.3	Zoogdieren (vleermuizen)
	4.3.4	Vogels
	4.3.5	Reptielen, amfibieën en vissen
	4.3.6	Ongewervelden
	4.4	Bescherming houtopstanden
5	Conclusie	33
	5.1	Toetsing aan de Wet natuurbescherming en provinciale regelgeving
	5.2	Samenvatting en vervolgstappen
6	Voorzorgsmaatregelen, mitigatie en aanbeveling	36
	6.1	Algemene voorzorgsmaatregelen
	6.2	Bijzondere voorzorg- en mitigatiemaatregelen
	6.2	Aanbeveling en advies
7	Bronnen	39
	Bijlage 1 - Toelichting soortenbescherming	41
	Bijlage 2 - Soorten van de Vogelrichtlijn	42
	Bijlage 3 - Soorten van de Habitatrichtlijn	43
	Bijlage 4 - Nationaal beschermde soorten ('andere soorten')	45
	Bijlage 5 - Soorten met een vrijstelling	49
	Bijlage 6 – Werken met een gedragscode	50

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer heeft het voornemen tot een verdere ontwikkeling van een recreatiebedrijf op een perceel dat kadastraal geregistreerd staat als Someren G 3513 (oppervlak 101390 m²) en waarop tot voor kort een melkveehouderij was gevestigd. De veehouderij wordt op een veel kleinschaliger wijze voortgezet voor het houden van rundvee dat ingezet wordt voor natuurbeheer en productie van natuurlijk rundvlees. In het kader van deze ontwikkeling is de landbouwgrond rond het erf ondertussen in gebruik genomen voor agrarische natuurbeheer en vindt een herinrichting plaats met kleinschalige landschappelijke elementen als een poel en houtwallen. In het kader van een verdere herontwikkeling zijn er voornemens tot ingrepen op en rond het erf die betrekking hebben op sloop van voormalige bedrijfsgebouwen en, met het oog op een efficiëntere bedrijfsvoering, aanpassing en verbetering van de faciliteiten voor recreatieve doeleinden.

Binnen de wettelijke kaders waarbinnen deze verdere ontwikkeling plaats gaat vinden is ook een ecologisch onderzoek in de vorm van een quickscan flora en fauna vereist om vast te stellen of de voorgenomen ingrepen tot overtredingen van de Wet natuurbescherming of provinciale regelgeving ter bescherming van natuur en landschap kunnen betekenen. Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is aangezocht om deze quickscan uit te voeren.

Fig.1 Het plangebied ligt binnen de rode omkadering.

Bron: Kadasteronline

1.2 Doelstelling

Doormiddel van deze quickscan worden aanwezige beschermde natuurwaarden in beeld gebracht en de mogelijke effecten daarop als gevolg van de beoogde herontwikkeling.

Het doel van dit onderzoek is het vaststellen/uitsluiten van aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Beoordeeld wordt op welke wijze en in welke mate de beoogde ontwikkeling effect kan hebben op het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten. Aanvullend wordt bepaald of ontwikkelingen effect hebben op beschermde natuurwaarden van nabijgelegen Natura 2000- gebieden en gebieden die behoren tot het Natuurnetwerk Nederland en houtopstanden die op basis van de Wet natuurbescherming en gemeentelijke regelgeving beschermd zijn. Als de beoogde ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten die een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming tot gevolg kunnen hebben, wordt de noodzaak voor een ontheffingsaanvraag

beoordeeld en/of doet deze quickscan aanbeveling voor vervolgstappen om overtreding van deze verbodsbepalingen te voorkomen.

1.3 Toetsingskader

Deze quickscan toets aan

- Wet natuurbescherming op de onderdelen
 - Wnb soortenbescherming
 - Wnb gebiedsbescherming
 - Wnb houtopstanden
- Provinciale regelgeving op de onderdelen
 - Natuur Netwerk Brabant
- Gemeentelijke regelgeving op het onderdeel
 - APV-bomenkap

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de inrichting van het plangebied, de ligging van het plangebied in de omgeving en de voorgenomen ingrepen en herontwikkeling beschreven. In hoofdstuk 3 wordt het wettelijk kader geschetst dat de Wet natuurbescherming en de provinciale regelgeving biedt. Hoofdstuk 4 beschrijft in het eerste onderdeel de uitvoering van het onderzoek en de methoden die hierbij gehanteerd worden. In de volgende onderdelen van dit hoofdstuk worden de gebiedsbescherming en soortenbescherming behandeld. Per gebied en soortgroep wordt behandeld welk effect de ingrepen op beschermde soorten en gebieden kunnen hebben. In hoofdstuk 5 worden de mogelijke effecten die tot een overtreding van de Wet natuurbescherming kunnen leiden op beschermde gebieden en soorten kort samengevat. Aangegeven wordt welke overtredingen van wetsartikelen mogelijk zijn en voor welke ingrepen vervolgonderzoek en/of ontheffing nodig zijn. In hoofdstuk 6 wordt aangegeven welk voorzorg- en mitigatiemaatregelen gewenst zijn om overtredingen te voorkomen.

1.5 Samenvatting onderzoeksresultaat

-Overtredingen van de regelgeving van de Interim omgevingsverordening NB en Wet natuurbescherming met betrekking tot de gebiedsbescherming worden niet verwacht. Deze verwachting dient aannemelijk gemaakt te worden middels een Aeriusberekening.

-Met het oog op aanwezigheid van jaarrond beschermde verblijfplekken van huismussen dienen bij sloop van de bebouwing de voorzorgsmaatregelen van hoofdstuk 6.2 met betrekking tot huismussen genomen te worden om verstoring van deze verblijfplekken en daarmee een overtreding van *Wnb Art 3.1 lid 4* te voorkomen.

-Verblijfplekken van vleermuizen binnen het plangebied en invloedsfeer van de voorgenomen ontwikkeling worden niet direct verwacht. Wel bevinden zich binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden potentiële zomerverblijfsmogelijkheden. Om verstoring van vleermuizen en een overtreding van *Wnb Art 3.2 lid 2* geheel uit te sluiten dient de sloop buiten de actieve periode van vleermuizen plaats te vinden.

-Als verder de voorzorgsmaatregelen die het volgende hoofdstuk (6) vermelden in acht worden genomen en gewaarborgd worden, wordt geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht.

2 HET PLANGEBIED, BEOOGDE ONTWIKKELING EN INGREPEN.

2.1 Ligging van het plangebied

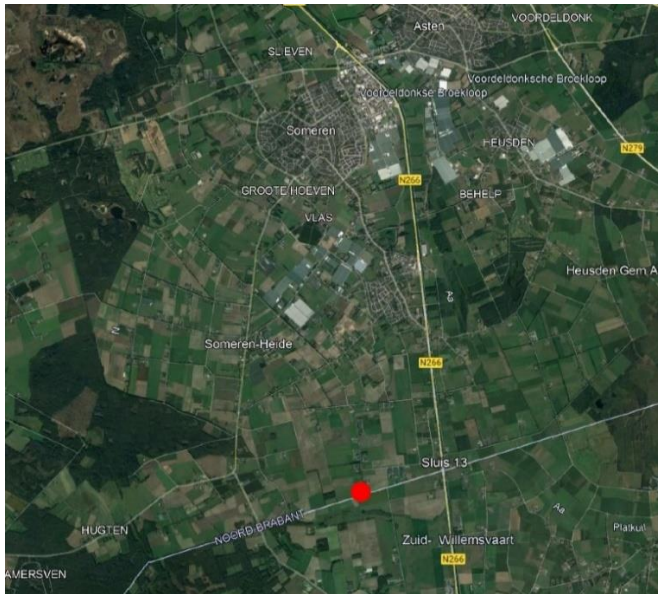

Fig.2 Ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van de bebouwde koming van Someren en Someren-Eind. Luchtfoto: Google Earth

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van de gemeente Someren op ongeveer 6 km zuidelijk van de aanéénsluitende bebouwde koming van Someren en Somereneind. Dit buitengebied betreft een open en tamelijk grootschalig agrarisch landschap met verspreid staande houtbegroeiingen in de vorm van laanbomenstructuren, erfbegroeiingen en kleine beboste percelen. De bebouwingdichtheid is binnen deze omgeving tamelijk dun; vanuit het plangebied in zuidelijke richting kijkend is een wijds landschap met nog een geheel onbebouwde horizon zichtbaar.

Het plangebied grenst aan de zuidkant aan de Dertiensedijk, een zandpad dat de provinciegrens van Noord-Brabant met Limburg markeert en aan de zuidkant langs de oever van een beek voert. De Beliënberkdijk loopt ter hoogte van het plangebied dood op dit zandpad. Het zandpad ligt nog op het grondgebied van Noord-Brabant; de stroom van de aangrenzende beek met zijn oevertaluds ligt geheel in Limburg. De gekanaliseerde beek wordt intensief onderhouden en toonde ten tijde van het veldbezoek geen enkele begroeiing onder de waterspiegel. De stroom van de beek is tevens het enige open water binnen deze omgeving. Binnen en rond het plangebied zijn uitsluitend kleine sloten aanwezig die geen permanent waterpeil voeren, maar ook niet geheel uitdrogen.

Dertiensedijk en beek

Zicht op grazend vee binnen het plangebied.

2.2. Huidig gebruik, inrichting en beoogde ontwikkeling

Het plangebied bestaat uit een erf met bedrijfsbebouwing omgeven door een oppervlak landbouwgrond. Deze landbouwgronden betreffen graslanden die momenteel extensief begraaasd worden door langhoornrunderen en ontwikkeld worden als agrarische natuurgebied en weidevogelgebied. Een deel van de nieuwe inrichting is reeds gerealiseerd zoals de kruidenrijke voedselakker aan de zuidkant van het erf, aanplant van fruitbomen en houtwallen. Op de nominatie staat het graven van een poel en een verdere uitbreiding van de houtaanplanten. De inrichting zoals die voorzien is biedt veel beschermde soorten van het kleinschalig agrarisch landschap een geschikt leefomgeving en draagt bij aan de noodzakelijke compensatie voor het toenemend verlies van dit leefgebied zoals dit landelijk de trend is. Deze beoordeling heeft echter voornamelijk betrekking op ingrepen op het erf of die verband houden met de voorgenomen ontwikkelingen op het erf.

Fig.3 Verbeelding van het erf en de voorgenomen ontwikkelingen

- Begrenzing van het plangebied
- - - Onbebouwd terrein waarop ontwikkelingen gaan plaats vinden
- Bebouwing die niet gesloopt wordt
- Bebouwing die gesloopt wordt

Het erf bevat een tamelijk onoverzichtelijk complex van bebouwing; daarom worden de verschillend delen daarvan aangeduid met behulp van de nummering op bovenstaande figuur (fig.3). De hoofdbebouwing bestaat uit 2 rundveestallen. De daken van deze stallen zijn voorzien van golfplaten; dakbeschot of isolatieplaten ontbreken onder deze dakbekleding. De gebouwen 2 en 3 vormen samen een stalruimte, waarvan het blauwe gekleurde deel (no.2) gesloopt wordt. Het overblijvende deel (no.3) wordt verbouwd en krijgt een functie voor opslag en als werkplaats. De stal is momenteel grotendeels in gebruik voor opslag en bood ten tijde van het veldbezoek een rommelige entourage. Voor een kleine deel is de stal nog in gebruik voor de stalling van vee.

Links gebouw 5 (opslag); rechts gebouw 2 (veestal)

Gebouw 10 (veestal)

De tweede en grootse stal (no.10) neemt het grootste deel van de achterste helft van het erf in beslag en blijft gehandhaafd. Deze betreft een grote veestal met grotendeels open zijgevels. Deze grote stal functioneert als winterstalling van de Langhoornrunderen die op het bedrijf gehouden worden. Aan de achterzijde van de stal staat een mestilo (no.9) en is een kleine ruimte (no.8) met gevels en dak van versleten ijzeren golfplaten aangebouwd. Deze ruimte (no.8) had oorspronkelijk de functie van afkalfhok; ten tijde van het veldbezoek was de bodem bedekt met een dikke laag ruwe mest. Dit deel van de bebouwing en de mestilo staan op de nominatie voor sloop. Nummer 7 is ook een stalruimte die waarschijnlijk later aangebouwd is aan noordelijke kopgevel van de grote stal (no.10). Deze stal heeft momenteel de aard van een kleine inloopstal en is vrij toegankelijk voor het vee vanaf het aangrenzende weiland. De buitengevels bevatten een stenen ondermuur met een bovendeel van enkelplanks houtwerk. Dit onderdeel blijft gehandhaafd.

Binnenruimte stal no.10

Stalruimte no.7

De overige bedrijfsbebouwing bestaat uit schuren die in gebruik zijn voor de recreatieve tak van het bedrijf. Deze blijven intact en hun functies behouden. Gebouw genummerd 5 is in gebruik als receptie, ontvangstruimte, kantoor en voor opslag. Gebouw 5 maakte oorspronkelijk deel uit van de aangrenzende stal (no.2) een deelt daarmee nog de zuidelijke kopgevel van bakstenen (zie foto linksonder vorige bldz.12). Het gebouw is in een recent stadium met een nieuwe buitenmuur afgescheiden van de stal en herbouwd met daken van stalen damwandprofielen en een voorgevel die geheel in beslag genomen wordt door kantelbare garagedeuren. Dit gebouw is hermetisch afgesloten van de buitenwereld en gebouwd voor de opslag en beveiliging van kostbare en diefstalgevoelige bedrijfsinventaris. Verder bevat het erf nog een klein bakstenen gebouw (no.6) dat eveneens goed afgesloten is van buiten.

Toegang tot receptiegebouw(no.4)

Bedrijfswoning

De enige andere bebouwing is de vrijstaande bedrijfswoning (no 1. op fig.2) aan de voorkant van het erf. Deze valt met omringende siertuin geheel buiten de voorgenomen ingrepen. Rond en achter genoemde bebouwing is verharding aanwezig. Aan de voorzijde betreft dit een ruime bestrating van klinkers die ruimte biedt voor een klein parkeerplaats; op de achterste helft van het erf betreft dit verschillende soorten verhardingen van beton.

Achter de stallen is een groot oppervlak (op fig. 3 aangeduid met no.11) aan verharding van beton aanwezig voor de opslag van veevoer en stalling van machines. Ook zijn hier 2 betonnen voederkuilen aanwezig. Het voornemen is om de verharding van dit terreindeel op te breken en vervangen voor een nieuwe groene inrichting die plaats moet bieden aan een klein recreatiegebouw (grondoppervlak 200 m²), vuurplaats en een locatie (grondoppervlak 200 m²) voor een tent.

Traject oprit parkeerplaats

Verhard terrein (no.11 op fig.2)

De wens van de initiatiefnemer is dat de achterste voederkuil (no.12 op fig.3) behouden blijft voor de functie van opslag van hooibalen. De rest van de verharding wordt opgebroken en maakt grotendeels plaats voor groen. Ook een klein deel van het achterliggend grasland (no.13 op fig.3) wordt bij de herontwikkeling betrokken voor de aanleg van een verhard parkeerterrein met ruimte voor 42 parkeerplekken. Ter ontsluiting van dit parkeerterrein is het voornemen om een verharde toerit (fig.3 no.14) aan te leggen die deze parkeerplek rechtstreeks ontsluit vanaf de openbare weg. Deze toerit loopt langs de noordrand van de aanliggend weilandpercelen aan de noordkant van het erf en maakt ter hoogte van het parkeerterrein een haakse bocht richting parkeerterrein. De houtaanplant die tussen pad en perceelsloot is voorgenomen is al deels aangeplant. De toerit dient 2 sloten die geen permanent waterpeil voeren te overbruggen.

De enige boom op het erf

Zicht op siertuin

Binnen het plangebied ontbreekt substantieel groen waarvan verwacht kan worden dat in het kader van de ontwikkeling moet wijken. Het enige substantiële groen betreft de siertuin rond de woning en de volgroeide boom, een robinia pseudoaccacia, bij de toegang tot het erf. De siertuin wordt intensief onderhouden en is vakkundig aangelegd met een veel aandacht voor detail en compositie. De beplanting van dicht en hoog groen van hagen en wintergroen struiken is in het bijzonder van belang voor de huismussenpopulatie op het erf en ook voor andere tuinvogels een belangrijk omgevingselement.

Gebouw no.2 Binnenzijde

Gebouw no.2 buitenkant oostzijde

Gebouw no.8 Binnenzijde

Gebouw no.8 Buitenkant; geheel rechts no.9

Gebouw no.9 Buitenkant

Gebouw no.9 Binnenkant (zicht op bodem)

3. WETTELIJK KADER

3.1. Inleiding

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Zowel in de voorgaande als nieuwe wetgeving zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Convention, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar. De wet is opgesplitst in de bescherming van soorten (soortbescherming) en bescherming van gebieden (gebiedsbescherming).

3.2 Soortenbescherming

Bij de Wet Natuurbescherming gelden een aantal verbodsbepaling ter bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage). De wet kent twee beschermingsniveaus waarbij drie categorieën beschermde soorten worden onderscheiden.

- Europees beschermde soorten volgens de Vogelrichtlijn
- Europees beschermde soorten volgens de Habitatrichtlijn.
- Nationaal beschermde soorten.

Beschermingsregiem soorten vogelrichtlijn §3.1 Wnb	Beschermingsregiem soorten Habitatrichtlijn §3.2 Wnb	Beschermingsregiem andere soorten §3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen en te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Europees beschermde soorten

Het zwaarst beschermingsniveau gelden de Europees beschermde soorten. De bescherming van vogels is op Europees niveau geformaliseerd doormiddel van de Vogelrichtlijn en die van de overige soortgroepen doormiddel van de Habitatrichtlijn. De Europese bescherming middels de Habitatrichtlijn beschermt voornamelijk soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV. Dit betreffen o.a. alle vleermuissoorten die in Nederland

en Europa inheems zijn. Op deze soorten is het beschermingsregime van § 3.2 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

Nationaal beschermde soorten (“andere soorten”)

Op deze soorten (zie bijlage 4) is het beschermingsregime van § 3.3 van de Wet natuurbescherming van toepassing. Voor nationaal beschermde soorten geldt een zwakker beschermingsregime en er kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor alle inheemse diersoorten, beschermt of onbeschermd, geldt de zorgplicht. De zorgplicht wil zeggen dat men deze niet onnodig mag doden, verwonden of beschadigen.

Bescherming verblijfplekken

Ook verblijfplaatsen van soorten uit beide categorieën die als “vast” kunnen worden aangemerkt zijn beschermd en worden aangeduid als jaarrond beschermde verblijfplekken. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. Een vaste verblijfplek betreft een verblijfplek waarnaar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts éénmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Voor soorten die onder de Vogelrichtlijn vallen zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek (zie hoofdstuk 3.3). In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken. Voor jaarrond beschermde verblijfplekken en functionele leefomgeving van soorten die onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijnen vallen is respectievelijk artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.1 lid 2 van toepassing en geldt een verbod om de verblijfplekken en functioneel leefgebied te verstoren. De wet beschermt jaarrond beschermde verblijfplekken van nationaal beschermde soorten volgens artikel 3.10 lid 1b. Bij deze categorie is, evenals bij vogels waarvan de nestplekken niet jaarrond beschermd zijn, het verbod tot opzettelijke verstoring, en daarmee de bescherming van de functionele leefomgeving, niet van toepassing.

Ontheffingsplicht

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. Vaak kunnen maatregelen getroffen worden zodat verbodsbepalingen niet worden overtreden, zoals de werkzaamheden uitvoeren buiten de kwetsbare periode, het aanpassen van de werkvolgorde of de werkzaamheden faseren in ruimte en tijd. In sommige gevallen kan er gebruik gemaakt worden van vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgelegd voor een van tevoren bepaalde categorie van gevallen. Een toegepaste vorm van vrijstelling is onder meer door het werken met een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Vrijstelling doormiddel van een goedgekeurde gedragscode geldt voor alle vogelsoorten en nationaal beschermde soorten, zowel voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud als voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (een verschil met voorgaande wetgeving van de Flora- en faunawet).

Als dergelijke garanties niet kunnen worden gegeven moet men afhankelijk van de soort en ingreep ontheffing aanvragen van artikelen geformuleerd in de Vogelrichtlijn (§3.1 Wnb), of Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wnb) of het beschermingsregime “Andere soorten” (nationaal beschermde soorten) (§3.3 Wnb).

In tegenstelling met de voorgaande Flora en Faunawet is de bescherming in mindere mate individueel en dient bij de ontheffingsaanvraag de staat van instandhouding van de gehele populatie meer in aanmerking genomen te worden.

Een ontheffingsaanvraag wordt o.a. beoordeeld op de volgende punten:

- aanwezigheid van aanvaardbare alternatieve mogelijkheden
- aanwezigheid van een wettelijk belang
- de staat van instandhouding van de soort en behoud van functionaliteit van de verblijfplek.

Het wettelijk belang betreft, afhankelijk van de status van de soort, een Nationaal wettelijk belang (Vrijstellingsbesluit) of een Europees wettelijk belang (Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn). Deze wettelijke belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en bescherming van flora en fauna.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een zorgplicht opgenomen:

Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, en ook voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

3.3 Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- **Europees beschermde gebieden (Wet natuurbescherming §2.1 t/m §2.5.)**
De gebieden die op Europees niveau een bescherming genieten en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands). Deze gebieden vallen onder de noemer van **Natura 2000** en betreffen gebieden van grote ecologische waarde. Deze gebieden zijn beschermd middels de Wet natuurbescherming §2.1 t/m §2.5.
- **Nationaal/provinciaal beschermde gebieden (provinciale omgevingsverordening).**
Dit zijn natuurgebieden en verbindingsstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het **Natuurnetwerk Nederland** (NNN) vallen. Deze natuurgebieden en hun onderlinge verbindingen vormen een samenhangend ecologisch netwerk. De bescherming van deze gebieden is op provinciaal niveau geregeld via de provinciale omgevingsverordeningen.

Europees beschermd gebied (Natura 2000-gebied)

Ook hier genieten de gebieden die onder een Europees beschermingsregime vallen de meest strikte bescherming.

Voor beide categorieën van beschermde gebieden geldt dat activiteiten die een negatief effect hebben op de kwaliteit van de gebieden in het algemeen verboden zijn. Uitgezonderd zijn activiteiten binnen Natura 2000 gebied die uitgevoerd worden in het kader van vastgelegde beheersplannen ten behoeve van Natura 2000 doelen. Een ontheffing wordt alleen verleend als er geen reële alternatieven zijn, de staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt en er sprake is van een groot openbaar belang, dat o.a. de volksgezondheid en openbare veiligheid kan betreffen.

De ontheffingsverlening gaat veelal gepaard onder strikte voorwaarden en beperkingen en er is altijd sprake van een compensatieplicht. Bij Natura 2000 gebied wordt doormiddel van een voortoets beoordeeld of er negatieve effecten verwacht kunnen worden en in hoeverre deze als significant beoordeeld kunnen worden. Bij niet-significante negatieve effecten volgt een "lichte" beoordeling doormiddel van een Verslechteringtoets. Bij significante negatieve effecten wordt de "zware" route gevolgd doormiddel van een Passende beoordeling en ADC-toets.

Nationaal en provinciaal beschermd gebied (NNN-gebied)

Het uitgangspunt voor de bescherming van gebieden die vallen onder Natuurnetwerk Nederland is de eis dat de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet door een ingreep worden aangetast. In of in de directe nabijheid van een NNN-gebied zijn in principe zijn geen ontwikkelingen toegestaan die de 'wezenlijke kenmerken of waarden' aantasten zoals die in het beheerplan zijn vastgelegd. In de Interim omgevingsverordeningen van de provincie 2020 van de provincie is de doelstelling en regelgeving met betrekking tot NNN/NNB-gebied vastgelegd.

Overige provinciale beschermingszones

Voor behoud en versterking van de kwaliteiten van het landelijk gebied zijn door de provincie Noord-Brabant de agrarische structuur en de groenblauwe structuur ingesteld. De groenblauwe structuur bestaat uit de Groenblauwe mantel en het kerngebied Groenblauw.

De Groenblauwe mantel is een buffer tussen het kerngebied Groenblauw met het agrarisch en verstedelijkt gebied. Het kerngebied Groenblauw bestaat uit de ecologische hoofdstructuur (NNN) inclusief de ecologische verbindingzones en de gebieden voor behoud en herstel van watersystemen.

3.4 Bescherming houtopstanden

De Wet natuurbescherming § 4.1. Houtopstanden vervangt de voormalige Boswet, waarbij dezelfde voorwaarden grotendeels gelden. Evenals de Boswet betreft de bescherming in het algemeen houtopstanden buiten de bebouwde kom zover deze een groter oppervlak van 10 are hebben of een rij van meer dan 20 bomen betreffen, geen deel uitmaken van begroeiingen op erven of in tuinen en geen aanplant voor cultuurdoeleinden en houtwinning betreffen. Er geldt een meld- en heraanplant plicht.

4. ONDERZOEKSRESULTAAT

4.1 Methodiek

De quickscan bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek, een effectenbeoordeling en een toetsing aan de natuurwetgeving en provinciale regelgeving. Op basis van de effectenbeoordeling en toetsing wordt de noodzaak tot vervolgstappen beoordeeld.

Bronnenonderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied en directe omgeving. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van diverse websites, o.a. van de nationale databank (NDFF), kennisdocumenten en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het Natuurbeschermingswet-gebieden als Habitat- en Vogelrichtlijngebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarvoor is o.a. gebruik gemaakt van de website van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en die van de provincie Noord-Brabant. Bron van de NDFF-gegevens die in het verslag vermeld worden is: NDFF - quickscanhulp.nl; d.d.10-10-2023.

Veldonderzoek

Het veldbezoek werd op 10-10-2023 tussen 11.00 en 12.30 uur en uitgevoerd door dhr. J. Maassen. Tijdens het veldbezoek was het rond de graden 20C en half bewolkt. Er was weinig wind (wk 1) en droog. Een weertype dat als zacht en rustig najaarsweer getypeerd kan worden.

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Ook is onderzoek gedaan naar biotopen en natuurwaarden in de directe aangrenzende omgeving waarop ontwikkelingen binnen het plangebied van invloed op kunnen zijn. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. holen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

Opmerking

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de plangebied en directe omgeving en betreft geen volwaardig specifiek soortenonderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat uit meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

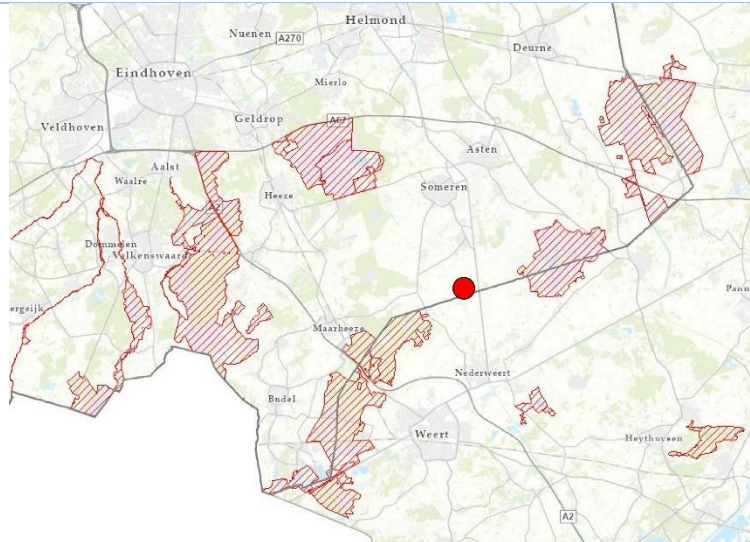
4.2 Gebiedsbescherming

4.2.1 Natura 2000

Ligging

Fig. Ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura 2000 gebied (rood gearceerd).

Bron: Bron: Natuurbeheerplan Provincie Noord-Brabant

Het dichtst nabije Natura 2000-gebieden zijn Weerter- en Budelerbergen & Ringeselven is op 2 km-hemelsbreed zuidwestelijk van het plangebied en op 3,7 km-hemelsbreed de Groote Peel. Overige Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstanden. Noordelijk van het plangebied en rond Someren ligt een ring van Natura 2000-gebieden die van west naar oost Leenderbos en Groote Heide & De Plateaux, Strabrechtse Heide & Beuven en Deurnsche Peel & Mariapeel betreffen. De afstanden tot deze gebieden varieert tussen de 8 en 13 km-hemelsbreed. Alle genoemde Natura 2000-gebieden bevatten kwetsbare en stikstofgevoelige natuur van bos, vochtige graslanden, droge en natte heide, hoogveen en zwak gebufferde waters.

Toelichting wettelijk kader

Externe werking

De Wet natuurbescherming onderscheid naast een directe aantasting, de interne werking, ook een indirecte aantasting door factoren die op afstand van invloed zijn, de zgn. externe werking.

Effecten-beoordeling

Oppervlak

Het plangebied en omliggende gebied maakt geen deel uit van Natura 2000-gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan beschermd natuurgebied is daarom geen sprake.

Externe werking op korte afstand

Alle Natura 2000 gebieden liggen op voldoende ruime afstand om geen negatieve invloeden verwacht worden van factoren met een externe werking die met een korte reikwijdte op afstand werken, als bodemtrillingen, geluids- en lichtbelasting.

Stikstof

De factor stikstofuitstoot is in dit geval de enige mogelijke factor die een externe werking op grotere afstand kan genereren. In de uitvoerende fase kan een tijdelijke verhoging van de factor stikstofdepositie plaats vinden ten gevolge de uitstoot van het bouwverkeer en machines die tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden gebruikt worden. Na de uitvoerende fase staat de nieuwe vergunning geen uitbreiding van het aantal bezoekers toe, waardoor geen sprake is van uitbreiding van de recreatieve bedrijfstak. Daar de aard van de bedrijfsfuncties ook onveranderd blijft, wordt er geen verhoging van de stikstofuitstoot in de gebruiksfase verwacht. Indien de periode waarin de voormalige melkveehouderij nog onderdeel van de bedrijfsvoering was

als referentiepunt wordt genomen, kan verwacht worden dat het nettosaldo van de gehele ontwikkeling een forse afname van de stikstofdepositie van de bedrijfsvoering betekent. Negatieve effecten ten gevolge van de projectontwikkeling op Natura 2000-gebied die een verslechtering of meer significante negatieve effecten van meer permanente aard opleveren waardoor nader onderzoek en toetsing noodzakelijk wordt, worden redelijkerwijs en mede op basis van schaal, aard en ligging van de projectontwikkeling niet verwacht. Een Aeriusberekening dient deze conclusie aannemelijk te maken en, gelet op de recente verscherping van de Natura 2000-wetgeving, aan te tonen dat drempelwaarden van 0,00 mol per ha/per jaar op Natura 2000-gebied in de uitvoerende niet overschreden wordt.

Conclusie

Negatieve effecten ten gevolge van de projectontwikkeling op Natura 2000-gebied die een verslechtering of meer significante negatieve effecten van meer permanente aard waardoor nader onderzoek en toetsing noodzakelijk is, worden op basis van schaal, aard en ligging van de projectontwikkeling niet direct verwacht. Een Aeriusberekening dient deze conclusie aannemelijk te maken en vast te stellen of de gestelde drempelwaarden van 0,00mol per ha/per jaar op Natura 2000-gebied niet overschreden wordt in de uitvoerende fase.

4.2.2 Provinciale beschermingszones.

Ligging

NNN-gebied

Het dichtst nabije NNB-gebied ligt op een korte afstand van 0,3 km zuidelijk van het plangebied. Echter dit NNN-gebied is gelegen aan de Limburgse kant van de provinciegrens waardoor voor dit NNN-gebied niet de regelgeving van de Interim Omgevingsverordening NB geldt. Dit NNN-gebied is grotendeels van het beheertype N12.02 Kruiden-en faunarijk grasland

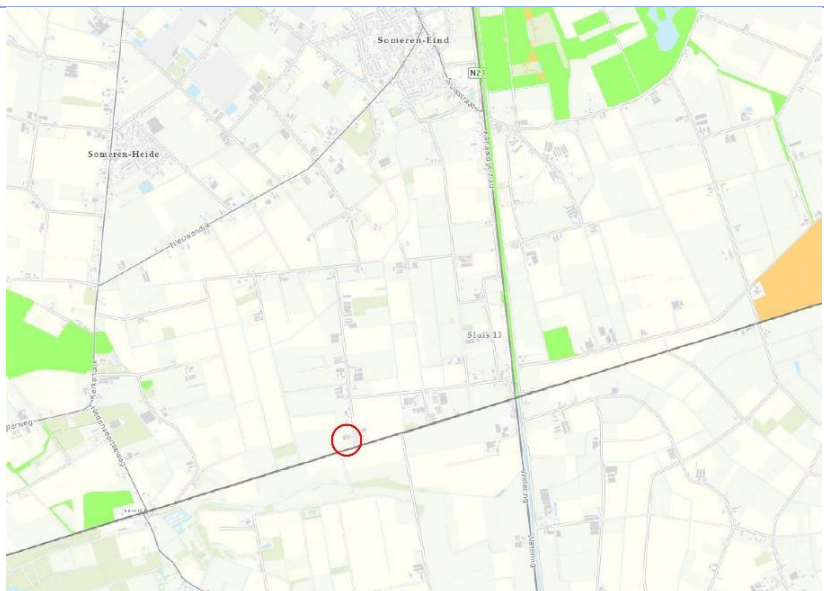
De dichtst nabije NNB-structuur betreft de stroom en oevers van de Zuid-Willemsvaart. Aan dit NNB-gebied is het beheertype van N3.02 Zoete plas toegekend. Kleinere oppervlakken liggen op een afstand van rond 2 km-hemelsbreed oost en west van het plangebied. Aan deze NNB-gebieden zijn de beheertypen N0,01 Nog om te vormen landbouwgronden (west) en N15.03 Dennen-, eiken- en beukenbos (oost) toegekend. Het westelijk gelegen gebiedje bevat voor een zeer klein oppervlak de beheertypen van N 04.02 Dynamisch moeras en N 04.02 Zoete plas. Groter oppervlakken NNB-gebied liggen op grotere afstand van meer dan 2,5 km-hemelsbreed van het plangebied.

Fig. Ligging ten opzichte van het meest nabije NNN-gebied. Het plangebied ligt binnen de rode cirkel.

Groen: NNB-gebied provinciaal deel

Oranje: NNB-gebied rijksdeel

Bron: Natuurbeheerplan Provincie Noord-Brabant

Beleidskader

Interim omgevingsverordening NB §3.2.3 artikel 3.15 en 3.16

De Interim omgevingsverordening NB stelt in §3.23 artikel 3.16 lid 1 en 3, dat als een bestemmingsplan gelegen buiten het Natuur Netwerk Brabant leidt tot een aantasting van de wezenlijke ecologische waarden en

kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water, negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd.

De wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Brabant zijn vastgelegd in de beheertypenkaart en de ambitiekaart die de kern vormen van het Provinciaal Natuurbeheerplan. De ‘wezenlijke waarden en kenmerken’ van een gebied in het kader van natuurdoelen en -kwaliteit kunnen als volgt omschreven worden: areaal en processen, de waterhuishouding en waterkwaliteit, bodem, landschapsstructuren (b.v. openheid en beslotenheid) en kwaliteit van zaken als rust, stilte en donkerte.

Effectenbeoordeling

NNN-gebied

Het plangebied en omliggende gebied maakt geen onderdeel uit van de NNN/EHS -gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan NNN-gebied is daarom geen sprake. De dichtstbijzijnde gebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Brabant (NNB) liggen op voldoende afstand om negatieve effecten met een korte reikwijdte als licht- en geluidsbelasting geheel uit te sluiten. Daar de nieuwe vergunning geen uitbreiding van het aantal bezoekers toestaat wordt geen verhoging van de publieksdruk op NNB-gebied verwacht ten opzichte van de huidige situatie.

Conclusie

Negatieve effecten zowel van tijdelijke aard in de uitvoerende fase als van meer permanent aard in de gebruiksfase kunnen op basis van aard, ligging en reikwijdte van de ontwikkeling uitgesloten worden. Aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken is niet aan de orde en daarmee geen noodzaak tot vervolgonderzoek.

4.3 Soortenbescherming

4.3.1 Vaatplanten

Bronnenonderzoek en veldwaarnemingen

Binnen de 1 km-straal vermelden de NDFF-gegevens geen beschermde vaatplanten. Binnen 1 tot 5 km-straal wordt de drijvende water weegbree vermeld.

Tijdens het veldbezoek werden binnen het plangebied uitsluitend verwilderde tuinplanten, algemene graslandplanten, onkruiden en ruigtekruiden waargenomen die men verwachten kan.

Effectenbeoordeling

Bescherming en voorkomen

Een viertal inheemse plantensoorten zijn strikt beschermd middels bijlage 4 van de Habitatrichtlijn. Deze vaatplanten betreffen de drijvende waterweegbree, kruipend moerasscherm, groenknolorchis en zomerschroeforchis. De drijvende waterweegbree is als habitatrichtlijnsoort landelijk de minst zeldzame vaatplant en komt tamelijk wijdverspreid in de provincie Noord-Brabant voor. De soort is gebonden aan een hoogwaardige zachte waterkwaliteit van vennen en helder stromend water van kleine beken.

Onder de nationale bescherming vallen 76 soorten vaatplanten waarvan de meeste uiterst zeldzaam zijn. Onder deze beschermingscategorie een hoog aandeel van zeldzame akkeronkruiden die als gevolg van de intensivering van de akkerbouw vrijwel uit het agrarisch landschap verdwenen zijn. In tegenstelling tot de voormalige Flora- en Faunawet zijn door de Wet natuurbescherming niet alle orchideeënsoorten meer beschermd. Onder de nationale bescherming vallen zo'n 8 soorten die allen in de provincie Noord-Brabant uiterst zeldzaam of uitgestorven zijn.

Effecten

Het plangebied biedt niet de specifieke habitatvereisten als b.v. een hoogwaardig watermilieu, botanisch waardevol grasland, moeras en traditioneel graanakkerbeheer om beschermde soorten verwachten. De begroeiing is van een te algemeen soort om bijzondere botanische waarden te verwachten. Natuurlijke en duurzame standplaatsen van beschermde plantensoorten en van andere soorten die enige bijzondere botanische waarden vertegenwoordigen, kunnen ten gevolge van ligging en inrichting van het plangebied geheel uitgesloten worden. De nabijgelegen beek wordt op deze hoogte dusdanig intensief onderhouden dat de drijvende waterweegbree andere kwetsbare waterplanten weinig kans krijgen.

Conclusie

Negatieve effecten op beschermde plantensoorten en groeiplekken ten gevolge van de voorgenomen ontwikkelingen kunnen uitgesloten worden.

4.3.2 Zoogdieren (grondgebonden)

Bronnenonderzoek en waarnemingen

Bronnenonderzoek

De NDFF-gegevens vermelden binnen de 0-1 km-straal buiten vleermuizen de wolf als enige Habitatrichtlijnsoort. Binnen de 1-5 km-straal wordt de bever als habitatrichtlijn soort vermeld.

Uit het middelzware beschermingsregiem van andere soorten waarvoor geen vrijstelling geldt vermelden de NDFF-gegevens binnen de 1 km-straal geen soorten. Binnen de 1-5 km-straal worden das, wezel en bunzing hermelijn en steenmarter als relevante soorten voor het plangebied vermeld.

Waarnemingen

Er werden tijdens het veldbezoek buiten molshopen geen waarnemingen van zoogdieren of sporen daarvan gedaan.

Bescherming en voorkomen

Onder de strikte Europese bescherming van de Habitatrichtlijn Wnb (§3.2) zijn niet alleen de verblijf- en voortplantingsplekken van een aantal zoogdieren beschermd maar ook de functionele leefomgeving voor het in stand houden daarvan. Onder deze bescherming vallen een aantal zeezoogdieren, die vanzelfsprekend binnenlands uitgesloten kunnen worden. Binnenlands kunnen als Europees beschermde zoogdieren wel bever, otter, noordse woelmuis en verschillende soorten vleermuizen verwacht worden. De groep van vleermuizen wordt in een apart hoofdstuk behandeld.

Voor soorten die onder de nationale bescherming vallen gelden ruimere mogelijkheden voor ontheffing en vrijstelling dan voorgaande categorie van strikt beschermde soorten. Een verbod tot verstoring, zoals dit vastgelegd is in §3.2 art.3.5 lid 4 voor zoogdiersoorten die vallen onder de Habitatrichtlijn is voor deze beschermingsgroep niet van toepassing. Dit impliceert daar de verblijfplekken alleen beschermd zijn tegen een directe fysieke aantasting en voor het functioneel leefgebied voor de instandhouding van de verblijfplekken, geen strikte bescherming geldt. Voor een aantal zeer algemene soorten uit deze categorie geldt een vrijstelling en is alleen de zorgplicht van toepassing. Deze vrijstelling geldt o.a. kleine zoogdieren als bosspitsmuis, huisspitsmuis, bosmuis, veldmuis en egel en grotere dieren als ree, vos, haas en konijn.

Effectenbeoordeling

Habitatrichtlijn Wnb §3.2

Uitgezonderd van vleermuizen ligt het plangebied in het algemeen te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied en specifiek habitatgebied van zoogdiersoorten waarvoor het strikte beschermingsregime van de Habitatrichtlijn geldt om deze te verwachten. De waarneming van de wolf binnen de directe omgeving kan als incidenteel beschouwd worden. Het plangebied ligt buiten het meer optimaal habitatgebied van deze soort die een zeer uitgestrekt landschapsgebruik kent. Het plangebied bevat geen elementen die van belang kunnen zijn voor de bever. De aangrenzende beek toont een inrichting en beheer die de bever geen vestigingsmogelijkheden biedt. Hooguit zal deze beek als doortrekroute fungeren.

Andere soorten Wnb §3.3

Op basis van de verspreidingsgegevens, habitatgebruik en landschapskenmerken kunnen met enige kans binnen de omgeving van het plangebied das, steenmarter en kleine marterachtigen als bunzing en wezel verwacht worden uit de middelzware beschermingscategorie van 'Andere soorten' waarvoor geen vrijstelling geldt. Het open landschap toont een inrichting waardoor vaste verblijfplekken van soorten van bos als eekhoorn en boomarter uitgesloten kunnen worden, hooguit kunnen waarnemingen zwerfende en doortrekkende exemplaren betreffen.

De steenmarter vindt vaste verblijfplaatsen in oude schuurtjes met weinig menselijke activiteit of woningen met toegankelijke zolder-, en of kruipruimten. De steenmarter laat gewoonlijk duidelijke sporen na als uitwerpselen, prooiresten, stank en krabsporen. Een bescherming zonder vrijstelling van kleine marterachtigen, als wezel, bunzing en hermelijn geldt sinds 2017 (bij ingang Wet natuurbescherming) binnen de provincies Noord-Brabant en Noord-Holland en wordt sindsdien steeds meer nagevolgd door andere provincies. Kleine marterachtigen leiden een meer verborgen leven en zijn daarom moeilijker op te sporen tijdens een éénmalig veldbezoek.

De bebouwing, inclusief de mestilo, en andere zaken zover deze voldoende schuilgelegenheid bieden zijn intensief onderzocht op verblijf van marterachtigen. Op basis van het onderzoek kan de steenmarter uitgesloten worden. Kleine marterachtigen, in het bijzonder wezel en bunzing, kunnen minder direct uitgesloten worden. De veestallen bieden de beste mogelijkheden; de overige bebouwing is te gecontroleerd in gebruik om verblijfplekken met enige kans te verwachten. Binnen de te slopen bebouwing (no 8 en 9) achter de grote stal (no.10) kunnen deze geheel uitgesloten worden. Deze bevatten geen inventaris en hoekjes die schuilgelegenheid bieden. De stal zelf (no.10) en een aanbouw (no.7) blijven intact. De andere stal (no.2) die grotendeels gesloopt wordt is te intensief in gebruik voor verschillende doeleinden om onverstoord en onopgemerkte verblijfsmogelijkheden te bieden. Het terrein rond de bebouwing bevat buiten de siertuin rond woning weinig zaken als dichte begroeiing, puinbergen en houtstapel waar marters onverstoord langdurig kunnen blijven. De siertuin valt buiten de ingrepen. Tijdens het veldbezoek werd onvoldoende aanleiding gevonden om vervolgonderzoek te adviseren. Echter in een omgeving als onderhavige kan nooit helemaal uitgesloten worden dat kleine marterachtige foeragerend of schuilend op het erf aangetroffen kunnen worden. Mocht dit het geval zijn dan dient de zorgplicht in acht worden genomen om de dieren niet te verwonden en veilige vluchtwegen bieden. Verblijfplekken van das kunnen op basis van hun zichtbaarheid geheel uitgesloten worden voor het gehele plangebied. Een nationale bescherming met vrijstelling geldt voor een aantal algemene zoogdieren die in de meeste gevallen als uitgesproken cultuurvolger gelden. Uit deze beschermingscategorie kunnen in het bijzonder binnen de bebouwde omgeving in het algemeen een aantal kleine zoogdiersoorten als gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, bosmuis, veldmuis en egel verwacht worden. Deze zullen zich voornamelijk ophouden op terreindelen waar voldoende schuilgelegenheid is in bebouwing en beschutting door groen. Voor alle genoemde soorten dient uitsluitend de zorgplicht in acht worden genomen bij het aantreffen daarvan. Voor bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis geldt het verbod tot opzettelijke doden en

vernielen van verblijfplaatsen (zoals dit geformuleerd wordt Wnb §3.3 Art 3.10 lid 1a en 1b) niet bij het aantreffen in bebouwing (Wnb §3.3 art 3.10 lid 3).

Conclusie

Negatieve effecten op verblijfplekken van overige beschermde grondgebonden zoogdiersoorten waarvoor geen vrijstelling geldt worden binnen de invloedssfeer van de ingrepen niet verwacht, noch aantasting van beschermd functioneel leefgebied voor de instandhouding van jaarrond beschermde verblijfplekken. Kleine beschermde zoogdieren waarvoor een vrijstelling en alleen de zorgplicht geldt, als huisspitsmuis, egel, veldmuis en bosmuis, kunnen nooit geheel uitgesloten worden. Voor deze soorten en dient uitsluitend de zorgplicht in acht worden genomen.

4.3.3 Zoogdieren (vleermuizen)

Bronnenonderzoek en waarneming

Bronnenonderzoek

De NDFF-gegevens melden binnen de 1 km-straal laatvlieger, gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis vermeldt. Binnen de 1-5 km worden meerdere vleermuissoorten vermeld waaronder rosse vleermuis, bosvleermuis, franjestaart en baardvleermuis.

Waarneming

Het onderzoek vond plaats op een tijd van de dag en een tijd van het jaar waarop vleermuizen niet actief zijn. Tijdens het veldbezoek kon daarom alleen onderzoek gedaan naar verblijvende vleermuizen, verblijfssporen, verblijfsmogelijkheden en naar de algehele gebiedsgeschiktheid voor vleermuizen. Er werden geen verblijvende vleermuizen geconstateerd, noch verblijfssporen.

Tijdens de veldbezoeken wordt onderzoek gedaan naar verblijfplekken, verblijfssporen en verblijfsmogelijkheden in en aan bebouwing en bomen. Vleermuisverblijfplaatsen in bebouwing kunnen in het algemeen aangetroffen worden onder dakpannen, tussen dakbeschoot, boeiboorden, onder gevelbekleding, in spleten en kieren in muren of in de spouw door open stootvoegen. In bomen kan verblijf gevonden in holtes, gaten en diepe spleten en achter loshangende schors. Tijdens inspecties op zicht worden zelden verblijvende vleermuizen aangetroffen. Ook sporen die wijzen op vleermuizenverblijf zijn meestal schaars. De verblijfplekken worden meestal ontdekt op basis van het gedrag van vleermuizen na het verlaten van de verblijfplek. Hiervoor is uitgebreider onderzoek nodig tijdens de uren dat vleermuizen actief zijn

Bescherming

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn en zijn daardoor op Europees niveau beschermd. Deze bescherming betreft ook de vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort".

Vleermuizen onderhouden verschillende type verblijfplekken als paarverblijven, winterverblijven, kraamverblijven en zomerverblijven. Voor de staat van instandhouding van de lokale populatie van de soort zijn de kraamverblijven en de grote winterverblijven van het grootste belang. In gebruik van paarverblijven zijn vleermuizen het meest flexibel. In de loop van het seizoen wisselen vleermuizen regelmatig van verblijfplaats waarbij gebruik wordt gemaakt van vaste routes tussen de verblijfplekken. Eveneens tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen onderhouden vleermuizen vaste routes. Bij het gebruik van deze routes oriënteren vleermuizen zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen. Dit gehele systeem van verbindingsroutes en foerageergebieden die het functioneren van de verblijfplaatsen voor hun specifieke functies mogelijk maakt wordt de functionele leefomgeving genoemd. Ingrepen binnen de functionele leefomgeving die het functioneren van de verblijfplaatsen aantasten worden door de wetgever gelijkgesteld aan de aantasting van verblijfplekken zelf. In deze zin is de functionele leefomgeving even strikt beschermd als de verblijfplekken.

Effectenbeoordeling

Verwachtingskans

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuis in Nederland die vrijwel overal binnen de bebouwde omgeving voorkomt en vrijwel zeker ook binnen of nabij het plangebied zal foerageren. De meeste waarnemingen hebben betrekking op deze soort. De omgeving is minder geschikt voor soorten van het besloten landschap als de gewone en grijze grootoorvleermuis. Verwacht kan worden dat de laanbomen van de Beliënberkdijk een belangrijke functie als trek- en foerageergebied voor vleermuizen vervullen. Naast de gewone dwergvleermuis kan hier ook de rosse vleermuis verwacht worden, een specifiek bewoner van holten

in bomen en daardoor voor zijn verblijfplekken afhankelijk van oude bomen van lanen, bossen en stadsparken. De beek die aan de zuidkant van het plangebied stroomt kan en functie vervullen als trek- foerageerroute voor watervleermuis en ruige dwergvleermuis.

Verblijfplekken

De beste verblijfsmogelijkheden op het erf is te vinden aan de noordelijk kopgevel van de grote stal (no.10) ter hoogte van de aanbouw (no.7) aldaar. De betreft een houten bekisting langs de dakranden van de kopgevel van de grote stal. De kopgevel met bekisting ligt grotendeels onder de beschutting van de kap van de aangebouwde open stalruimte (no.7). Ook door meerdere vogelsoorten (huismus) is deze ruimte in gebruik, waarbij de vraag gesteld kan worden in hoeverre deze verstorend kunnen werken op verblijvende vleermuizen. Het dak van de woning bevat aanvliegbare dakpannen; echter de dakkap is recent vernieuwd en mogelijk nog niet in gebruik genomen door vleermuizen. Deze onderdelen van de bebouwing vallen buiten de voorgenomen ingrepen. De bebouwing die voor sloop in aanmerking komt werd als weinig geschikt voor verblijf beoordeeld. De mestsilo (no.9) en de aanliggende uitbouw (no.8) van de grote stal werd als geheel ongeschikt beoordeeld. De mestsilo is van binnen geïnspecteerd; de afwerking van de wanden en dakkoepel is dusdanig glad dat deze geen vestigingsmogelijkheden voor vleermuizen biedt. De uitbouw (no.8) die voorheen in gebruik was als afkalvingshok, heeft wanden en daken van ijzeren golfplaten, geen dakafwerking met dakbeschot of isolatiemateriaal of draagconstructie die schuilmogelijkheden biedt.

Onder de dakbekleding van golfplaten van de zowel de stal die gesloopt wordt (no.2) en de stal die in gebruik blijft (no.10), ontbreken onderliggende afgesloten beschutting biedende verblijfsruimten door afwezigheid van dakbeschot of isolatiebekleding. Het materiaal van de golfplaten waarmee de daken bekleed zijn biedt tevens te weinig buffering tegen temperatuurextremen om vleermuizen geschikt verblijf direct onder de golfplaten te bieden. Binnenpands ontbreken bij beide stallen weinig geschikte donkere verblijfplekken tussen balken e.d. Bij stal no.10 is de lichtinval over het algemeen groot en stal no. 2, de gesloopt wordt en meer besloten is, zijn aanvliegmogelijkheden van buitenaf beperkt tot de grote hoofdingang. Deze laatste stal (no.2) behoort tevens tot de dagelijks gebruiksruimte op het erf van de bewoners en dient daarbij voor verschillende doeleinden (opslag, werkruimte) wat een onrustige omgeving voor verblijvende soorten biedt. Aan de buitengevels van de het te slopen stadeel ontbreekt geschikt betimmering en andere gevelbekleding die enige bijzondere geschiktheid voor verblijf biedt. Er ontbreken spouwruimten die toegankelijk zijn. De algemene ervaring is dat in veestallen vrijwel zelden vleermuizen verblijven, wat te maken kan hebben dat stallen veelal een verhoogde stand aan ongedierte bevatten en geen veilige buiten het bereik van ongedierte hooggelegen verblijfmogelijkheden bieden. Ongedierte, maar ook roofdieren (marters, huiskatten), kunnen vleermuizen aanknagen of predateren.

Leefgebied

Het plangebied bevat schaars groen en ligt binnen een open landschap dat arm is aan hoog opgaande en beschutting biedende groenstructuren. Van de laanbomen van de Beliënberkdijk kan verwacht worden dat deze binnen deze omgeving de belangrijkste trek en foerageerroute voor vleermuizen is. Voor soorten die boven of langs waters trekken kan de beek van belang zijn. Verwacht kan worden dat soorten die langs de laanbomen trekken ook op het erf foerageren, daar het vee de nodige insecten waarop vleermuizen predateren aantrekken. De achterliggende graslanden worden van weinig tot geen belang als foerageergebied geacht wegens gebrek aan beschuttende elementen. De nieuwe groene inrichting zoals die voorgenomen is zal al snel een verbetering van dit leefgebied betekenen, in het bijzonder door de aanplant van houtstructuren. De ingrepen hebben geen betrekking op de laanbomen van de Beliënberkdijk waardoor aantasting van groenstructuren die van essentieel belang zijn als trek en foerageerroute uitgesloten kan worden.

Conclusie

Verblijfplekken van vleermuizen binnen of aan de bebouwing die gesloopt wordt, worden niet verwacht. Elders zijn er wel beperkte verblijfsmogelijkheden, waarvoor mitigatie tijdens de uitvoerende werkzaamheden dient worden geboden voor het geval dat deze benut worden. Het foerageergebied binnen het plangebied is hooguit van een zeer matige kwaliteit. Aantasting van essentieel foerageergebied of van structuren die van belang zijn als trek en foerageerroute kan uitgesloten worden. De voorgenomen nieuwe groene inrichting kan al snel een verbetering van het leefgebied van vleermuizen betekenen ten opzichte van de huidige situatie.

4.3.4 Vogels

Bescherming algemeen

Alle vogels zijn Europees beschermd door middel van de **Vogelrichtlijn**. In de Wet natuurbescherming worden alle broedende vogels strikt beschermd. De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen strikt beschermd (zie overzicht hieronder). Voor een verdere toelichting zie ook bijlage2.

Bescherming categorieën

Soorten uit categorieën 1, 2, 3 en 4, verblijfplekken altijd jaarrond beschermd).

Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.

Soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw

Soorten uit de categorie 5, jaarrond bescherming verblijfplekken optioneel

Soorten: Blauwe reiger, Boerenwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiswaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenavalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.

Overige soorten: verblijfplekken alleen beschermd indien sprake is van een daadwerkelijk broedgeval

Soorten: overige soorten

Bronnenonderzoek en waarnemingen

Bronnenonderzoek

De NDFF-gegevens melden uit de strikte beschermingscategorie binnen de 1 km-straal torenvalk, kerkuil en huismus als soorten die verblijf in bebouwing onderhouden (of in het geval van de torenvalk kunnen onderhouden).

Als soorten uit de strikte beschermingscategorie die in bomen broeden worden binnen de 1 km-straal rond het plangebied buizerd, sperwer, havik en boomvalk vermeld.

Waarnemingen

Waarnemingen betroffen veel huismussen in het groen op en rond het erf en een aantal algemene tuinvogels als merel, koolmees, ekster en roodborst. In de verschillende stalruimte werden nesten boerenwaluw, rots(stads)duif en huismus vastgesteld. De witte kwikstaart mogelijk als broedvogel in de stallen.

Effectenbeoordeling

Voor soorten uit de *beschermingscategorie 1,2,3 en 4* zijn niet alleen de nesten, maar ook de rust en andersoortige verblijfplekken als rust- en winterverblijven jaarrond beschermd. Ook bij tijdelijke afwezigheid geldt deze bescherming. Deze bescherming geldt niet alleen tegen de directe fysieke aantasting van de verblijfplekken maar ook tegen de verstoring daarvan. De bescherming geldt tevens het functionele leefgebied voor de instandhouding van de verblijfplekken, zoals essentieel foerageergebied en trek- en verplaatsingsroutes. Voor *categorie 5* is deze bescherming optioneel indien de instandhouding van de soort bedreigd wordt, b.v. door gebrek aan nestgelegenheid. Voor de categorie *overige vogels* geldt de bescherming alleen als er daadwerkelijk sprake is van een broedgeval.

Verblijfplekken in bebouwing (categorie 1,2,3 en 4)

Uit deze zwaarste (strikte) beschermingscategorie vallen een aantal soorten die als uitgesproken cultuurvolgers gelden en voor hun verblijfsmogelijkheden geheel afhankelijk van bebouwing zijn. Binnen een landelijke omgeving met kleinschalige bebouwing betreffen dit huismus, kerkuil en steenuil. Deze soorten zullen het grote oppervlak aan landbouwgronden vermijden en zich verplaatsen en voedsel zoeken binnen de beschutting van de bebouwde linten en langs groenstructuren. Gierzwaluw en slechtvalk kennen een breder landschappelijk gebruik en prefereren een meer stedelijk gebied voor vestiging van hun verblijfplekken.

-Huismus

Tijdens het veldbezoek werden in de scheerhagen rond de woning en in de boom naast de woning en aansluitend in de wegbomen van Beliënberkdijk een hoge activiteit van huismussen waargenomen. Ook binnen de stallen (10, 7, 8) werden enkele waarnemingen gedaan. In het bijzonder werd de bebouwing geïnspecteerd die voor sloop in aanmerking komt, waarbij werd gelet op aanwijzingen voor nestlocaties zoals uitstekende droge grassprietjes of veertjes en uitwerpselen tegen de muur nabij een nestplek. Een hoge dichtheid van

dergelijke sporen werd geconstateerd aan de noordelijk kopgevel van de grote stal (no.10) ter hoogte van de aanbouw (no.7) aldaar. De houten bekisting langs de dakranden van de kopgevel die deels onder de kap van de aangebouwde open stalruimte (no.7) ligt, was volgepropt met hooi, het materiaal dat huismussen aanslepen voor hun nesten. Naast hooi was hier ook meer houtig materiaal aangesleept, mogelijk door spreeuw of rotsduif. Ook de andere bebouwing die gesloopt wordt, inclusief mestilo is geïnspecteerd op nesten; echter hier werden geen aanwijzingen van nestelplaatsen geconstateerd. Buiten de bebouwing zijn belangrijke elementen voor de huismussenpopulatie op het erf het groen van de siertuin, in het bijzonder de hagen rond de tuin, en de hoge bomen rond de woning (zowel wegbomen, als de boom op het erf). Echter deze elementen blijven gehandhaafd en het functioneel groen voor de huismus wordt in de plannen verder uitgebreid.

-Uilen

Alle gebouwen, uitgezonderd de woning zijn grondig gecontroleerd op verblijf en verblijfssporen van uilen. De zolderruimten van de woning kunnen door hun gebruik, inrichting en ontoegankelijkheid bij voorbaat uitgesloten worden. Er werden nergens geen aanwijzingen als ruiveren, uilenballen en mestsporen die erop wijzen dat uilen binnen de bebouwing verblijven of op het erf rond de bebouwing foerageren of daar uitkijk- en rustplekken onderhouden. Het plangebied biedt momenteel wel een geschikte ligging en inrichting om deel te zijn van het leefgebied van de steenuil en kerkuil. Het aanwezige extensief gehouden vee verhoogd met name voor de kerkuil de stand aan prooidieren.

-Overig

De bebouwing is geheel ongeschikt om aan gierzwaluwen nestgelegenheid te bieden. Broedplekken van deze soorten kunnen geheel uitgesloten worden. De slechtvalk broedt uitsluitend in hoge stedelijke gebouwen en kan voor het plangebied geheel uitgesloten worden. Er ontbreken toegankelijk zolders die nestgelegenheid aan torenvalk kunnen bieden.

Jaarrond beschermde verblijfplekken in bomen (categorie 1,2,3 en 4)

Naast soorten die in of aan bebouwing broeden valt ook binnen deze beschermingscategorie een brede groep van vooral roofvogels die voor hun nestgelegenheid van bomen afhankelijk zijn.

Een soort als de ransuil maakt altijd gebruik van oude nesten van andere vogels. Andere soorten anders dan roofvogels uit deze beschermingscategorie zijn roek en ooievaar. De roek is een koloniebroeder en de ooievaar kijkt ook uit naar menselijke bouwwerken als hoogspanningsmasten en schoorstenen.

Nesten van de meeste soorten uit deze groepen konden op basis van hun zichtbaarheid binnen het plangebied, (waar maar 1 hoge boom aanwezig is) al snel uitgesloten worden. Uitgezonderd van de sperwer kennen de soorten een dusdanig breed landschapsgebruik dat het plangebied zover dit het erf betreft, hooguit van een zeer marginale betekenis is binnen hun habitatgebied. Tijdens het veldbezoek werden geen nesten of andere aanwijzingen gevonden van verblijf van roofvogels binnen het plangebied.

Jaarronde bescherming van de verblijf optioneel catg.5

De optionele bescherming houdt veelal verband met de schaarste van het type nestgelegenheid. Veel van deze soorten zoeken nestgelegenheid op beschutte plekken in holten, holen en kieren. De nesten van zwarte kraai en ekster zijn beschermd omdat roofvogels uit de zwaardere beschermingscategorieën van deze nesten gebruik kunnen maken. De stallen en gevels zijn onderzocht op nesten van boerenzwaluw en huiszwaluw. Nesten van boerenzwaluw werden vastgesteld in beide stallen, dus ook in de stalruimte (no.2) die voor sloop in aanmerking komt. Niet uitgesloten kan worden dat ook de spreeuw in of aan de bebouwing broedt. Voor soorten uit deze categorie die verwacht kunnen worden geldt alsnog dat er geen ecologische omstandigheden zijn om nesten van deze soorten een jaarrond beschermde status te geven. Voor de boerenzwaluw biedt het erf voldoende alternatieve broedgelegenheid binnen de stallen die behouden blijven. Het houden van vee wordt hier tevens voortgezet wat een belangrijke factor is voor het behoud van broedgelegenheid op het erf. Om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen dient voor deze en andere soorten uit deze categorie uitsluitend het broedseizoen voor deze soorten in acht worden genomen bij het verwijderen van groen en slopen van bebouwing. Evenals bij de volgende groep, is het verbod tot opzettelijke verstoring (Wnb art.3.1 lid 4) niet (meer) van toepassing.

Overige vogels

Voor de groep uit de laagste beschermingscategorie geldt de bescherming van de nesten en broedplekken in alle gevallen uitsluitend als daadwerkelijk sprake is van een broedgeval. Hiervoor is artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 van toepassing. Verbod van opzettelijke verstoring (Wnb art.3.1 lid 4) is bij ingang Wnb niet (meer) van toepassing voor deze categorie. Voor algemene tuinvogels is veel nestgelegenheid aanwezig binnen het groen van de siertuin en bebouwing. Uit deze categorie werden als broedvogels binnen de bebouwing witte

kwikstaart en rotsduif vastgesteld. Om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen dient daarom het broedseizoen in acht worden genomen bij alle ingrepen bebouwing.

*Rood: bekisting met nestelplaatsen van huismussen en verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen
Blauw omlijnd: bebouwing die gesloopt wordt.*

Zicht op de bekisting

Conclusie

Binnen het plangebied werden jaarrond beschermde verblijfplekken van huismussen (RIVM-categorie 2) vastgesteld en verblijfplekken van boerenzwaluw waarvoor de jaarrond beschermde optioneel geldt (RIVM-categorie 5). Binnen de provincie Noord-Brabant is deze jaarronde bescherming niet van toepassing. De nestelplaatsen de boerenzwaluw zijn deels in de stal (fig.3 no.2) die gesloopt wordt gevestigd. De overige zwaluwnesten liggen verspreid over de overige stallen; de nestelplekken van de huismus concentreren zich uitsluitend binnen het deel van de bebouwing dat niet gesloopt wordt, maar wel ligt binnen de invloedssfeer van de sloopwerkzaamheden. Daarom dienen migrerende maatregelen getroffen worden door b.v. de sloop buiten de broedperiode (1 april-1 oktober) plaats te laten vinden (zie verder hoofdstuk 6.2). Voor de boerenzwaluw en alle andere broedvogels die op in of rond de bebouwing verwacht kunnen worden geldt de algemene regel om bij de uitvoerende werkzaamheden het broedseizoen in acht te nemen bij sloop van de bebouwing en ingrepen in het groen om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen. Zie verder hoofdstuk 6.1 voor nadere toelichting. Na de uitvoerende werkzaamheden kan een verbetering van het functioneel leefgebied verwacht worden voor de huismus als gevolg van een verbetering van de groene omgeving. Een belangrijke factor is dat er ook in de nieuwe plannen ruimte blijft voor een extensieve vorm van veeteelt. De ervaring is dat zowel huismus als boerenzwaluw vaak met het vee van een erf vertrekken. Ook de voedselvoorziening van uilen die op erven foerageren is veelal grotendeels afhankelijk van de aanwezigheid van vee waarvan het voedsel prooidieren aantrekt.

4.3.5 Reptielen, amfibieën en vissen

Bronnenonderzoek en waarneming

Bronnenonderzoek

De NDFF-gegevens vermelden binnen de 1 km-straal geen beschermde reptielen en vissen waarvoor geen vrijstelling geldt. Wel wordt één beschermde vissoort vermeld: de grote modderkruiper.

Binnen de 1-5-straal worden meerdere reptiel- en beschermde soorten amfibiesoorten wat alles te maken zal hebben met de ligging van relatief veel hoogwaardig Natura 2000-gebied binnen de 1-5km-straal. De Groote Peel ligt op een afstand 3,8 km van het plangebied en bevat een van de weinige kernpopulaties van habitatrichtlijnsoort de gladde slang. Het plangebied is gelegen buiten het landelijk verspreidingsgebied van de grote modderkruiper dat in het riviergebied, het poldergebied in midden-Nederland en in het noordelijk provincies ligt. In de omgeving van Someren en Helmond is deze slechts van enkele locaties bekend.

Waarnemingen

Tijdens het bezoek werden geen waarneming uit deze soortgroepen gedaan.

Verspreiding en bescherming

Voor alle reptielen en de meeste middels de Habitatrichtlijn (Wnb §3.2) strikt beschermde amfibieën die binnen een zekere frequentie binnen een natuurlijk verspreidingspatroon in de provincie Noord-Brabant

voorkomen, als heikikker, poelkikker en rugstreeppad en kamsalamander, geldt dat dat deze een tamelijk strikte binding hebben met hoogwaardig natuurgebied van heide, heideachtig terrein, stuifzanden, natuurlijke graslanden en een kwalitatief hoogwaardig watermilieu. Theoretisch gezien geldt de binding aan natuurgebied minder voor de rugstreeppad. De rugstreeppad is een meer mobiele soort van minder stabiele watermilieus die landelijk op veel plekken in agrarisch gebied en tot binnen stedelijk gebied voorkomt. Binnen Brabant is de soort betrekkelijk zeldzaam en wordt de buiten de optimale biotoop van heide en stuifzanden veel minder vaak aangetroffen dan elders in het land. Voor een vijftal middels Wnb §3.3 beschermde amfibiesoorten die landelijk algemeen voorkomen geldt een vrijstelling. Dit betreft de zeer algemeen voorkomende kikkers de bruine kikker, (groene)bastaardkikker, (groene) meerkikker en gewone pad en als enige salamandersoort de kleine watersalamander. Voor deze soorten geldt alleen de zorgplicht. Onder de habitatrichtlijn (Wnb §3.2) vallen een aantal zoutwatervissen die vanzelfsprekend voor het plangebied uitgesloten kunnen worden. Onder de nationale bescherming (Wnb§3.3) vallen de grote modderkruiper, die gebonden is aan stilstaande wateren met een modderbodem, en een aantal vissen die aan een hoogwaardig beekmilieu gebonden zijn als beekprik, elrits, gestippelde alver, kwabaal. De grote modderkruiper is een soort van sloten en waters met een modderbodem en komt vooral voor binnen laagveengebieden en het rivierengebied voor. De Brabantse verspreiding ligt vooral in de invloedsfeer van de grote rivieren.

Effectenbeoordeling

Het plangebied biedt binnen de invloedsfeer van de ingrepen niet de terreingesteldheid om beschermde reptielen en amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt te verwachten. Op basis van inrichting en het bekende verspreidingspatroon kunnen negatieve effecten deze beschermingscategorie vrijwel uitgesloten worden. Voor de groep van watersalamanders zover daarvoor geen vrijstelling geldt, ligt het erf te ver buiten het bereik van geschikte stabiele voortplantingswaters om deze redelijkerwijs te verwachten. De enige ingrepen aan watergangen die verwacht kunnen worden betreft de aanleg van 2 dammen met duikers voor de geplande ontsluitingsroute naar het parkeerterrein dat men achter het erf wil realiseren. Deze sloten zijn niet van het type dat permanent een waterpeil voert en waarbinnen de grote modderkruiper verwacht kan worden of van belang kan zijn als voortplantingswater van amfibieën.

Op basis van zijn inrichting en begroeiingstructuren toont het plangebied zover dit binnen de invloedsfeer van de voorgenomen ingrepen ligt, alleen een landhabitat voor een tweetal algemene amfibiesoorten, de bruine kikker en gewone pad, waarvoor een vrijstelling geldt. De groene bastaardkikker is meer aan water gebonden wordt daarom niet direct op het erf verwacht, maar wel binnen het achterliggend weilandgebied en oevergebieden van de beek.

Conclusie

Aanwezigheid van beschermde reptielen, amfibieën en vissen waarvoor geen vrijstelling geldt en negatieve effecten op hun leefgebied als gevolg van de voorgenomen ingrepen kunnen op basis van ligging en inrichting van het plangebied geheel uitgesloten worden.

4.3.6 Ongewervelden

Bronnenonderzoek en waarnemingen

Bronnenonderzoek

Binnen de 0-1 km-straal vermelden de NDFF-gegevens geen soorten uit deze categorie. Binnen de 1-5 km-straal worden relatief veel beschermde vlinders en libellen vermeld, wat ook in dit geval het gevolg zal zijn dat er veel beschermd natuurgebied op korte afstand van het plangebied.

Waarnemingen

Tijdens het veldbezoek werden geen soorten uit deze beschermingscategorie waargenomen. Waarnemingen betroffen een aantal onbeschermde algemene dagvlindersoorten.

Effectenbeoordeling

Bescherming en voorkomen

Onder de Europese bescherming van de habitatrichtlijn (§3.2) vallen 7 soorten dagvlinders, 1 soort nachtvlinder, 8 soorten libellen, 2 soorten weekdieren en 5 keversoorten. Genoemde soorten zijn allen zeldzaam en gebonden aan hoogwaardige milieus van heide, vennen, beken, moerassen en rivieren. Van de twee weekdieren is de Bataafse stroommossel vrijwel uitgestorven. De andere soort, het waterslakje de platte schijfhoorn, komt verspreid voor in de Utrechtse en Zuid-Hollandse laagveengebieden en in delen van Friesland. Binnen de zuidelijke provincie zijn de vindplaatsen uiterst schaars. Van de 5 keversoorten zijn twee soorten waterroofkevers; de andere 3 soorten betreffen keversoorten die specifiek gebonden zijn aan oude

bossen of vrijstaande oude bomen met veel dood hout. De binding met dood hout, dat in de Nederlandse intensief onderhouden bossen meestal snel geruimd wordt, maakt deze soorten kwetsbaar en is de reden van de zware bescherming. Onder de nationale bescherming (§3.3) zonder vrijstelling vallen 20 soorten dagvlinders en 7 libelsoorten, één keversoort (het vliegend hert) en de enige inlandse rivierkreeft, de Europese rivierkreeft. De Europese rivierkreeft is landelijk vrijwel uitgestorven. Het vliegend hert is specifiek gebonden aan oude eikenbossen met dood hout in verschillende rottingsstadia.

Effectenbeoordeling

De meeste beschermde soorten uit deze categorie zijn dusdanig zeldzaam en/ of stellen een dusdanige specifieke biotoopeisen dat de verwachting kans om deze soorten anders dan incidenteel binnen verstedelijkt en agrarisch gebied aan te treffen bijzonder klein is

De libellen en vlinders die binnen de wijdere km straal vermeld worden zijn te specifiek gebonden aan heide, hoogwaardig watermilieu en beek begeleidende bossen gebonden om met enige kans in of dicht bij het plangebied te verwachten. Hooguit kan de beek als trekroute van beschermde libelsoorten fungeren, echter deze is ten gevolge van het intensieve onderhoud weinig geschikt als voortplantingswater en ligt ver buiten de invloedsfeer van de ingrepen. Het plangebied zover daar de ingrepen van invloed zijn bestaat voornamelijk uit steen en bevat geen enkel element dat van belang kan zijn voor soorten uit deze beschermingscategorie.

Conclusie

Ten gevolge van inrichting van het plangebied en de bekende verspreidingsgegevens kan uitgesloten worden dat de voorgenomen ingrepen van enige invloed is op beschermde soorten uit de groep van ongewervelde dieren en hun leefgebied.

4.3.6 Bescherming houtopstanden

Bescherming en regelgeving

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom waardoor naast de gemeentelijke regelgeving ook de Wnb-houtopstanden geldt.

Effectenbeoordeling en conclusie

Er zijn geen voornemen tot kap van bomen of houtopstanden. Het plangebied bevat geen houtopstanden beschermd zijn middels Wnb §4 Houtopstanden of bomen die op de gemeentelijke lijst van beschermde bomen staan. Indien toch tot kap van de enige boom op het erf besloten dient de aanbeveling om eerst een nacheck bij de gemeente te doen, daar het gemeentebeleid van Someren op dit punt zeer ondoorzichtig is.

5 CONCLUSIE

5.1. Toetsing Wet natuurbescherming en provinciale regelgeving

Gebiedsbescherming

Natura 2000- gebied (*Wnb §3.2 art 3.5 lid 5*)

Negatieve effecten ten gevolge van de projectontwikkeling op Natura 2000-gebied die een verslechtering of meer significante negatieve effecten van meer permanente aard waardoor nader onderzoek en toetsing noodzakelijk is, worden op basis van schaal, aard en ligging van de projectontwikkeling niet direct verwacht. Een Aeriusberekening dient deze conclusie aannemelijk te maken en om vast te stellen of de gestelde drempelwaarden van 0,00mol per ha/per jaar op Natura 2000-gebied niet overschreden wordt in de uitvoerende fase.

Natuur Netwerk Nederland (*Interim Omgevingsverordening NB*)

Negatieve effecten zowel van tijdelijke aard in de uitvoerende fase als van meer permanent aard in de gebruiksfase kunnen op basis van aard, ligging en reikwijdte van de ontwikkeling uitgesloten worden. Aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken is niet aan de orde en daarmee geen noodzaak tot vervolgonderzoek.

Soortenbescherming

Vogels beschermd op grond van de Vogelrichtlijn art. 3.1 Wnb

Wnb §3.1 art 3.1 lid 2 en 4 (RVO-categorie 1,2,3,4: vogels met jaarrond beschermde vaste verblijfplekken)

Indien een aantal voorzorgsmaatregelen (zie hoofdstuk 6.2) in acht worden genomen met het oog op de geconstateerde nestplekken van huismussen kan een overtreding van *Wnb art.3.1 lid 4* voorkomen worden. Verder worden binnen het plangebied en de invloedssfeer daarvan op basis van het veldbezoek geen negatieve effecten verwacht op jaarrond beschermde nesten en verblijfplaatsen en leefgebied van vogels die wettelijk als strikt beschermd worden aangemerkt.

Art 3.1 lid 4 en lid 5: RVO-categorie 5 en overige vogels

Binnen het plangebied zijn nestelplaatsen van algemene vogelsoorten uit deze categorieën binnen de bebouwing aanwezig. Indien het broedseizoen in acht wordt genomen kan een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze bescherming categorieën voorkomen worden.

Europees beschermde soorten op grond van de Habitatrichtlijn art. 3.2 Wnb

Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 en 4: Zoogdieren grondgebonden

Aantasting van verblijfplekken van strikt beschermde grondgebonden zoogdiersoorten en het functioneel leefgebied voor de instandhouding van deze verblijfplekken kan geheel uitgesloten worden.

Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 en 4: Vleermuizen

Verblijfplekken van vleermuizen binnen het plangebied en invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkeling worden niet direct verwacht indien. We bevinden zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden potentiële zomerverblijfsmogelijkheden. Om verstoring van vleermuizen en een overtreding van *Wnb Art 3.2 lid 2* geheel uit te sluiten dient de sloop buiten de actieve periode van vleermuizen plaats te vinden. Ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling wordt geen aantasting van essentieel foerageergebied verwacht, nog aantasting van structuren die van belang zijn als trek en foerageerroute. De voorgenomen nieuwe groene inrichting betekent een verbetering van het leefgebied van vleermuizen ten opzichte van de huidige situatie.

Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 en 4: overige soorten

Uit de soortgroepen van ongewervelden, vissen, amfibieën en reptielen waarvoor het zware beschermingsregiem van de habitatrichtlijn geldt worden geen soorten binnen het plangebied of de invloedssfeer daarvan verwacht, noch aantasting van hun beschermd habitatgebied.

Nationaal beschermde Andere soorten art. 3.3 Wnb

Wnb §3.3 art 3.10 lid 1b en Wnb § 1.3 art 1.11 (zorgplicht): Zoogdieren

Negatieve effecten op jaarrond beschermde verblijfplekken van nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten waarvoor geen vrijstelling geldt worden als gevolg van de ingrepen niet verwacht. Nooit kan geheel uitgesloten worden dat een boerenerf met oude bedrijfsbebouwing en een kleinschalige extensieve bedrijfsvoering deel uitmaakt van het (onbeschermd) leefgebied van kleine marterachtigen. Om een overtreding *Wnb § 1.3 art 1.11b* te voorkomen dient bij het aantreffen van de kleine marterachtigen, evenals

bij kleine beschermde zoogdieren waarvoor een vrijstelling geldt, alleen de zorgplicht in acht worden genomen (zie hoofdstuk 6.1).

Wnb §3.3 art 3.10 lid 1b en Wnb § 1.3 art 1.11: Overige soorten

Uit de soortgroepen van vaatplanten, ongewervelden, vissen, amfibieën en reptielen waarvoor het middelzware nationale beschermingsregiem zonder vrijstelling geldt worden geen soorten verwacht. Wel kunnen een aantal algemene amfibieën en kleine zoogdieren verwacht worden waarvoor een vrijstelling en alleen de zorgplicht geldt.

Houtopstanden

Wnb §4 Houtopstanden en APV (Wnb §4 art 4 en Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

Het plangebied bevat geen beschermde houtopstanden en bomen die op de gemeentelijke bomenlijst staan.

*Rood: bekisting met nestelplaatsen van huismussen en verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen
Blauw omlijnd: bebouwing die gesloopt wordt.*

5.2 Samenvatting en vervolgstappen

Samenvatting

- Overtredingen van de regelgeving van de Interim omgevingsverordening NB en Wet natuurbescherming met betrekking tot de gebiedsbescherming worden redelijkerwijs niet verwacht. Deze verwachting dient aannemelijk gemaakt te worden middels een Aeriusberekening.
- Met het oog op aanwezigheid van jaarrond beschermde verblijfplekken van huismussen dienen bij sloop van de bebouwing de voorzorgsmaatregelen van hoofdstuk 6.2 met betrekking tot huismussen genomen te worden om verstoring van deze verblijfplekken en daarmee een overtreding van *Wnb Art 3.1 lid 4* te voorkomen.
- Verblijfplekken van vleermuizen binnen het plangebied en invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkeling worden niet direct verwacht. Wel bevinden zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden potentiële zomerverblijfsmogelijkheden. Om verstoring van vleermuizen en een overtreding van *Wnb Art 3.2 lid 2* geheel uit te sluiten dient de sloop buiten de actieve periode van vleermuizen plaats te vinden.
- Als verder de voorzorgsmaatregelen die het volgende hoofdstuk (6) vermelden in acht worden genomen en gewaarborgd worden, wordt geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht.

Vervolgstappen

- Een Aeriusberekening dient vast te stellen of de gestelde drempelwaarden van 0,00mol per ha/per jaar op Natura 2000-gebied niet overschreden wordt zowel in de uitvoerende fase als gebruiksfase.
- De voorzorgsmaatregelen vermeld in hoofdstuk 6.2 dienen in acht genomen worden om verblijfplekken van huismussen en mogelijke verblijfplekken van vleermuizen niet te verstoren.
- Deze voorzorgsmaatregelen dienen onder ecologische begeleiding en op basis van en tevoren opgesteld werkprotocol uitgevoerd te worden. De begeleidende ecooloog dient direct voor aanvang van de werkzaamheden en gedurende de uitvoering daarvan zicht te houden op aanwezigheid van beschermde soorten en broedgevallen. Indien deze aangetroffen worden dient de begeleidende ecooloog de werkzaamheden stop te zetten indien daar een noodzaak toe is.
- De in hoofdstuk 6.2 genoemde voorzorgsmaatregelen en ecologische begeleiding dienen bij wijze als waarborging als randvoorwaarden aan de vergunningverlening gekoppeld te worden.
- Als aan het voornoemde voldaan wordt en de voorzorgsmaatregelen met betrekking van tot het broedseizoen en zorgplicht (zie hoofdstuk 6.1) in acht worden genomen is geen vervolgonderzoek nodig.

Ontheffingsaanvraag

Als aan het voorgaande voldaan wordt is het indienen van een ontheffingsaanvraag voor het verkrijgen van een Verklaring van geen bezwaar niet noodzakelijk.

6 VOORZORGSMATREGELEN, MITIGATIE EN AANBEVELINGEN.

6.1 Algemene voorzorgsmaatregelen

- Bij uitvoering van ingrepen dient het broedseizoen in acht genomen te worden indien niet voldoende gegarandeerd kan worden dat nesten van broedende vogels niet beschadigd of vernietigd kunnen worden. Als aanbeveling geldt, om bij wijze van voorzorgsmaatregel elke schade aan broedgevallen uit te sluiten, ingrepen geheel buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is. Als men binnen het broedseizoen wil werken geldt de aanbeveling om de locatie voorafgaande het broedseizoen ongeschikt te maken voor broedende vogels en vervolgens voorafgaande de werkzaamheden het plangebied te controleren op broedende vogels. Hierbij bestaat het risico dat de werkzaamheden uitgesteld dienen te worden als een broedgeval geconstateerd wordt.
- Voor aanwezigheid kleine marterachtigen, onbeschermde en vrijgestelde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van deze diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, en ook voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.
- Indien een soort die niet in de quickscan wordt genoemd in het terrein wordt geconstateerd bij aanvang van de werkzaamheden, dient hier passend op te worden gereageerd. Het is hierbij nodig om contact op te nemen met een ter zake kundige en een maatregel toe te passen, zodat de wet niet wordt overtreden

6.2 Bijzondere voorzorg- en mitigatiemaatregelen

- Met het oog op nestelplaatsen van huismussen dient de sloop van de bebouwing buiten het broedseizoen van huismussen plaats te vinden. Bij huismussen valt dit broedseizoen in de periode (15 maart) 1 april -1 oktober. Bij herinrichting dienen versturende invloeden, zoals een overmaat aan licht- en geluidbelasting nabij de vastgestelde verblijfplek, zoveel mogelijk vermeden te worden.
- Op dezelfde plek waar de nestelplekken van huismussen zijn vastgesteld zijn, kunnen zomerverblijfplekken van vleermuizen ook niet geheel uitgesloten worden. Met het oog op een mogelijke aanwezigheid en verstoring van vleermuizen dienen de sloopwerkzaamheden buiten de actieve periode van vleermuizen plaats te vinden; de periode van 1 oktober -1 april, de winterperiode, is hiervoor de aangewezen tijd. Dus in een periode die vrijwel samenvalt met de periode die hier ook voor de huismus gewenst wordt.
- Met het oog mogelijk schuilende kleine marterachtigen en beschermde soorten waarvoor en vrijstelling geldt dient voorzichtig te werk worden gegaan te worden bij het verwijderen van puin en afval en sloop van de bebouwing. Zaken die in pandig schuilgelegenheid kunnen bieden worden zoveel mogelijk verwijderd alvorens tot sloop wordt overgegaan. De werkzaamheden dienen dusdanig te geschieden dat er veilige vluchtwegen overblijven voor snelle dieren als kleine marterachtigen; trage dieren (amfibieën) dienen weggevangen worden en elders op een veilige en geschikte plek uitgezet te worden. Alvorens de aanvang van de werkzaamheden dienen de gebouwen gecontroleerd te worden op actieve broedgevallen, wat het geval kan zijn b.v. als de sloop in het vroege voorjaar of vroege najaar plaats vindt. Mocht dit het geval zijn dan dient de sloop uitgesteld te worden tot de beëindiging van het broedgeval. Hierbij aangetekend dat dit ook voor de rots(stads)duif geldt.
- Bij wijze van voorzorgsmaatregel dienen de terreindelen rond de te slopen bebouwing ontdaan worden van zaken die die schuilgelegenheid aan kleine zoogdieren en amfibieën en nestgelegenheid aan vogels bieden. Ook dient om deze redenen puin en ander sloopaafval na uitvoering van de werkzaamheden snel verwijderd te worden.
- Bij herinrichting dient de lichtbelasting zoveel mogelijk beperkt te worden met het oog op foeragerende nachtdieren.

6.3 Aanbeveling en advies

- Bij uitvoering van de sloop- en bouwwerkzaamheden dient de aanbeveling om met een goed gekeurde gedragscode te werken, b.v. de 'Gedragscode soortbescherming gemeenten voor Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting en Bestendig beheer of onderhoud (versie 4-12-2020)' (zie verder bijlage 6).
- Als aanbeveling geldt om naar een nieuwe groene inrichting te streven die aansluit op de landschappelijke en ecologische omgeving. Dit kan o.a. door te kiezen voor inlandse houtsoorten voor de aanleg van hagen en planten van bomen. De aanplant dient dusdanig te geschieden dat de uitstraling van licht op de omgeving voor de nachtdieren zoveel mogelijk beperkt wordt. Aan deze voorwaarden voldoen de plannen al zover deze vorm hebben verkregen of bekend zijn.
- Als aanbeveling geldt het inbouwen van verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen en huismussen in de nieuwbouw. Hiervoor zijn inbouwkasten in alle maten en van verschillend soorten materialen in de handel.
- Enkele veel gebruikte methoden om de effecten van lichthinder te beperken zijn:
 - niet uitstralende armaturen
 - lagere armaturen (dan zijn er wel meer nodig)
 - verlichting met een lagere lichtintensiteit
 - tijdelijke verlichting (slechts een deel van de nacht aan), en alleen op plekken waar het echt nodig is
 - Het gebruik van sensoren die in werking treden als verlichting nodig is
 - de verlichting afschermen met struiken zodat het licht niet verstrooid wordt naar plekken waar het niet nodig is.
- Natuurinclusief bouwen
Natuurinclusief bouwen is een verzamelterm voor tal van maatregelen en manieren om natuur te integreren bij de bouw van woningen, kantoren en andere gebouwen. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van neststenen of vogelvides voor huismussen en vleermuiskasten in de gevel van de nieuwe woning. Natuurinclusief bouwen bevordert de biodiversiteit en ons leefklimaat!
Voor meer informatie: www.bouwnatuurinclusief.nl

7. BRONNEN

Literatuur

- De amfibieën en reptielen van Nederland. Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009
- De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5. Schaminée e.a. 1995
- Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5. Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994
- Veldgids Europese Zoogdieren. P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010.
- Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Broekhuizen, S., K. Spoelstra. J.N.M.Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys 2016
- Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortenbescherming. 11 oktober 2017. Zoogdiervereniging en provincie Noord- Brabant.
- Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest Afrika. Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest Afrika. Tirion Natuur.
- Veldgids Vleermuizen van Europa, Christian Dietz & Andreas Kiefer 2017.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017. BIJ12
- Kennisdocument Huismus. *Passer domesticus*. Versie 1.0 juli 2017. BIJ12
- Wet natuurbescherming, 16 december 2015, gepubliceerd Staatscourant 19 januari 2016.
- Interim omgevingsverordening Noord-Brabant
- Handreiking woningbouw en AERIUS. Uitgave Rijksoverheid
- Atmosferische stikstofdepositie en Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen in Vlaanderen; 2015 uitgave Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek
- Gedragscode soortbescherming gemeenten voor Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting en Bestendig beheer of onderhoud 2020-2023. Uitgave BIJ12

Gegevensverstrekking

NDFF - quickscanhulp.nl, d.d. 10-10-2023

Internetsites

-www.minInv.nederlandsesoorten.nl/
-www.Verspreidingsatlas.nl
-www.quickscanhulp.nl
-www.ruimtelijkeplannen.nl
-www.kaartbank.brabant.nl

BIJLAGE 1 - TOELICHTING SOORTENBESCHERMING

De **Conventie van Bern** is een internationaal verdrag over het behoud van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten en de daarbij behorende grensoverschrijdende natuurlijke leefmilieus in Europa. Bijzondere aandacht wordt besteed aan kwetsbare soorten en aan soorten die met uitsterven worden bedreigd. Het verdrag werd in 1979 ondertekend door de Europese Unie, Monaco, Burkina Faso, Marokko, Tunesië en Senegal en ligt aan de basis van de huidige Europese en nationale natuurwetgeving.

De **Conventie van Bonn** is een internationaal verdrag met het doel migrerende diersoorten te beschermen. Het verdrag werd in 1979 in Bonn getekend onder auspiciën van de VN.

De **Habitatrichtlijn (HR)** is in 1992 door de Europese Unie vastgesteld en gericht op het waarborgen van de biologische diversiteit in de Europese Unie door natuurlijke habitatten en wilde dier- en plantensoorten die van Europees belang zijn in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De **Vogelrichtlijn** is in 1979 door de Europese Unie vastgesteld en gericht op de instandhouding van alle natuurlijk in Europa in het wild levende vogelsoorten.

Bijlage	Categorie	Habitatrichtlijn/ Vogelrichtlijn	Wnb
Bern1	Strikt beschermde plantensoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde plantensoorten	HR-bijlage 2	§ 3.2 art 3.5
Bern 2	Strikt beschermde diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bern 3	Beschermde diersoorten	HR-bijlage 2 en 5	§ 3.3 art 3.10
	Beschermde vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bonn 1	Strikt beschermde (migrerende) diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde (migrerende) vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bonn2	Beschermde (migrerende) diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.3 art 3.10
	Beschermde (migrerende) vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1

TABEL 2 - SOORTEN VAN DE VOGELRICHTLIJN

Algemeen

Alle Europese inheemse vogels zijn beschermd met de Vogelrichtlijn, waarbij een onderscheidt gemaakt kan worden van soorten waarvoor een striktere bescherming geldt (vermeldt in bijlage 2 van de Conventie van Bern en bijlage 1 van het Verdrag van Bonn) en soorten waarvoor die bescherming minder strikt is (bijlage 3 Bern en bijlage 2 Bonn). Echter voor alle soorten is de bescherming van Wnb § 3.1 art 3.1 van toepassing. Van een aantal soorten zijn ook de verblijfplekken en nesten buiten het broedseizoen beschermd, de zgn. jaarrond beschermde verblijfplekken.

Vogels met jaarrond vaste verblijfplekken

Door de RVO is een lijst van vogelsoorten opgesteld waarbij een onderscheidt is gemaakt tussen de volgende categorieën van beschermde vaste verblijfplekken die deze soorten onderhouden

1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Verblijfplekken van soorten uit categorie 1,2,3 en 4 zijn in alle gevallen jaarrond beschermd en is ontheffing altijd noodzakelijk. Verblijfplekken van soorten uit categorie 5 zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of “als ecologische omstandigheden” dat rechtvaardigen. Voor deze soorten, die slechts deels vaste nestplekken onderhouden geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer die van het type nestgelegenheid.

Lijst van vogels die vaste verblijfplekken onderhouden

Soort	categorie	soort	categorie	soort	categorie
steenuil	1	boomklever	5	pimpelmees	5
gierzwaluw	2	boomkruiper	5	raaf	5
huismus	2	bosuil	5	ruigpootuil	5
roek	2	brilduiker	5	spreeuw	5
grote gele kwikstraat	3	draaihal	5	tapuit	5
kerkuil	3	groene specht	5	torenvalk	5
oehoe	3	ekster	5	zeearend	5
ooievaar	3	gekraagde roodstaart	5	zwarte kraai	5
slechtvalk	3	glanskop	5	zwarte mees	5
boomvalk	4	grijze vliegenvanger	5	zwarte roodstaart	5
buijzerd	4	grote bonte specht	5		
havik	4	hop	5		
ransuil	4	huiszwaluw	5		
sperwer	4	ijsvogel	5		
wespendief	4	kleine bonte specht	5		
zwarte wouw	4	kleine vliegenvanger	5		
blauwe reiger	5	koolmees	5		
boerenzwaluw	5	kortsnavelboomkruiper	5		
Bonte vliegenvanger	5	oevertzwaluw	5		

BIJLAGE 3 - SOORTEN VAN DE HABITATRICHTLIJN

Bern I	Bern II	Bonn I	HR IV	categorie	soort	soort
Bern I				Sporenplanten	Geel schorpioenmos	Hamatocaulis vernicosus
Bern I				Sporenplanten	Tonghaarmuts	Orthotrichum rogeri
Bern I				Sporenplanten	Kleine vlotvaren	Salvinia natans
Bern I				Zaadplanten	Liggende raket	Sisymbrium supinum
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Drijvende waterweegbree	Luronium natans
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Groenknolorchis	Liparis loeselii
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Kruipend moerasscherm	Apium repens
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis
	Bern II			dagvlinders	Moerasparelmoervlinder	Euphydryas aurinia ssp. aurinia
	Bern II			Haften	Oeveraas	Palingenia longicauda
	Bern II			Libellen	Mercurwaterjuffer	Coenagrion mercuriale ssp. mercuriale
	Bern II			Zeezoogdieren	Walrus	Odobenus rosmarus ssp. rosmarus
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Dikkopschildpad	Caretta caretta
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Kemp's zeeschildpad	Lepidochelys kempii
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Lederschildpad	Dermochelys coriacea
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Soepschildpad	Chelonia mydas
	Bern II	Bonn I	HR IV	zeezoogdieren	Bultrug	Megaptera novaeangliae
	Bern II	Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	gewone vinvis	Balaenoptera physalus
		Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	noordse vinvis	Balaenoptera borealis
		Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	Potvis	Physeter catodon
			HR IV	Amfibieën	Poelkikker	Pelophylax lessonae
			HR IV	Vissen	Houting	Coregonus oxyrinchus
			HR IV	Weekdieren	Bataafse stroommossel	Unio crassus
			HR IV	Weekdieren	platte schijfhoren	Anisus vorticulus
			HR IV	Zoogdieren	Bever	Castor fiber ssp. albicus
			HR IV	Zoogdieren	Hazelmuis	Muscardinus avellanarius
			HR IV	Zoogdieren	Lynx	Lynx ssp. lynx
			HR IV	Zoogdieren	Noordse woelmuis	Microtus oeconomus ssp. arenicola
			HR IV	Zoogdieren	Wilde kat	Felis silvestris ssp. silvestris
			HR IV	Zoogdieren	Wolf	Canis lupus
			HR IV	Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus
			HR IV	Zeezoogdieren	Butskop	Hyperoodon ampullatus
			HR IV	Zeezoogdieren	Dwergvinvis	Balaenoptera acutorostrata
			HR IV	Zeezoogdieren	Griend	Globicephala melas
			HR IV	Zeezoogdieren	Spitsdolfijn van gray	Mesoplodon grayi
			HR IV	Zeezoogdieren	Witte dolfijn	Delphinapterus leucas
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Boomkikker	Hyla arborea ssp. arborea
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Geelbuikvuurpad	Bombina variegata ssp. variegata
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Heikikker	Rana arvalis ssp. arvalis
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Kamsalamander	Triturus cristatus

Bern I	Bern II	Bonn I	HR IV	categorie	soort	soort
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Rugstreeppad	Bufo calamita
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Vroedmeesterpad	Alytes obstetricans ssp. obstetricans
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Apollovlinder	Parnassius apollo
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Boszandoog	Lopinga achine
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Donker pimperlblauwtje	Maculinea nausithous
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Grote vuurvler	Lycaena dispar ssp. batava
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Pimperlblauwtje	Maculinea teleius
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Tijmblauwtje	Maculinea arion
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Zilverstreephooibeestje	Coenonympha hero
	Bern II		HR IV	Kevers	Brede Geelrandwaterroofkever	Dytiscus latissimus
	Bern II		HR IV	Kevers	Gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus
	Bern II		HR IV	Kevers	Juchtleerkever	Osmoderma eremita
	Bern II		HR IV	Kevers	Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus
	Bern II		HR IV	Libellen	Bronslibel	Oxygastra curtisii
	Bern II		HR IV	Libellen	Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
	Bern II		HR IV	Libellen	Gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis
	Bern II		HR IV	Libellen	Groene glazenmaker	Aeshna viridis
	Bern II		HR IV	Libellen	Noordse winterjuffer	Sympecma annulata ssp. braueri
	Bern II		HR IV	Libellen	Oostelijke witsnuitlibel	Leucorrhinia albifrons
	Bern II		HR IV	Libellen	Rivierrombout	Gomphus flavipes ssp. flavipes
	Bern II		HR IV	Libellen	sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis
	Bern II		HR IV	Nachtvlinders	Teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina
	Bern II		HR IV	Reptielen	Gladde slang	Coronella austriaca ssp. austriaca
	Bern II		HR IV	Reptielen	Muurhagedis	Podarcis muralis ssp. brongniardii
	Bern II		HR IV	Reptielen	Zandhagedis	Lacerta agilis ssp. agilis
	Bern II		HR IV	Vissen	Steur	Acipenser sturio
	Bern II		HR IV	Zoogdieren	Hamster	Cricetus cricetus ssp. canescens
	Bern II		HR IV	Zoogdieren	Otter	Lutra lutra ssp. lutra
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteini
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bosvleermuis	Nyctalus leisleri ssp. leisleri
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Brandts vleermuis	Myotis brandti ssp. brandti
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Franjestaart	Myotis nattereri
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus ssp. auritus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus ssp. austriacus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus ssp. emarginatus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Laatvlieger	Eptesicus serotinus ssp. serotinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Meervleermuis	Myotis dasycneme

Bern I	Bern II	Bon I	HR IV	categorie	soort	soort
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Laatvlieger	Eptesicus serotinus ssp. serotinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Meervleermuis	Myotis dasycneme
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Noordse vleermuis	Eptesicus nilssoni ssp. nilssoni
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Rosse vleermuis	Nyctalus noctula ssp. noctula
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus ssp. murinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Vale vleermuis	Myotis myotis ssp. myotis
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Watervleermuis	Myotis daubentoni ssp. daubentoni
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bruinvis	Phocoena phocoena ssp. phocoena
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Dwergpotvis	Kogia breviceps
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gestreepte dolfijn	Stenella coeruleoalba
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gewone dolfijn	Delphinus delphis
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gewone spitsdolfijn	Mesoplodon bidens
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Grijze dolfijn	Grampus griseus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Kleine zwaardwalvis	Pseudorca crassidens
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Narwal	Monodon monoceros
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Orca	Orcinus orca
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Tuimelaar	Tursiops truncatus ssp. truncatus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris

BIJLAGE 4 - NATIONAAL BESCHERMDE SOORTEN ('ANDERE SOORTEN')

Onder dit beschermingsregime vallen de nationaal beschermde soorten als bedoeld in bijlage A en B van Wnb artikel 3.10 (respectievelijk) lid 1a en 1c. Internationaal staan deze vermeldt in bijlage 3 van de Conventie van Bern en bijlage 2 en 5 van de Habitatrichtlijn.

soortgroep	soort	soort	bescherming
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Mesotriton alpestris	Andere soorten (bijlage A)
Amfibieën	Vinpootsalamander	Lissotriton helveticus	Andere soorten (bijlage A)
Amfibieën	Vuursalamander	Salamandra	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Pyrgus malvae	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bosparemoervlinder	Melitaea athalia	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bruin dikkopje	Erynnis tages	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bruine eikenpage	Satyrium ilicis	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Duinparemoervlinder	Argynnis niobe	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Gentiaanblauwtje	Maculinea alcon	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote paremoervlinder	Argynnis aglaja	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote vos	Nymphalis polychloros	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote weerschijnvlinder	Apatura iris	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Iepenpage	Satyrium w-album	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kleine heivlinder	Hipparchia statilinus	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kleine ijsvogelvlinder	Limenitis camilla	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kommavvlinder	Hesperia comma	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Sleedoornpage	Thecla betulae	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Spiegeldikkopje	Heteropterus morpheus	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenbesblauwtje	Plebejus optilete	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenbesparemoervlinder	Boloria aquilonaris	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenhooibeestje	Coenonympha tullia	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veldparemoervlinder	Melitaea cinxia	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Zilveren maan	Boloria selene	Andere soorten (bijlage A)
Kevers	Vliegend hert	Lucanus cervus	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Beekrombout	Gomphus vulgatissimus	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Bosbeekjuffer	Calopteryx virgo	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Donkere waterjuffer	Coenagrion armatum	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Gevlekte glanslibel	Somatochlora flavomaculata	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Gewone bronlibel	Cordulegaster boltonii	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Hoogveenglanslibel	Somatochlora arctica	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Kempense heidelibel	Sympetrum depressiusculum	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	speerwaterjuffer	Coenagrion hastulatum	Andere soorten (bijlage A)
Kreeftachtigen	Europese rivierkreeft	Astacus astacus	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Adder	Vipera berus ssp. berus	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Hazelworm	Anguis fragilis	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Levendbarende hagedis	Zootoca vivipara	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Ringslang	Natrix	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Beekdonderpad	Cottus rhenanus	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Beekprik	Lampetra planeri	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Elrits	Phoxinus phoxinus	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Grote modderkruiper	Misgurnus fossilis	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Kwabaal	Lota	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren-	Boommarter	Martes martes	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Bunzing	Mustela putorius	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Damhert	Dama dama	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Das	Meles meles	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Edelhert	Cervus elaphus	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eekhoorn	Sciurus vulgaris	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eikelmuis	Eliomys quercinus	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grote bosmuis	Apodemus flavicollis	Andere soorten (bijlage A)

Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Damhert	<i>Dama</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Das	<i>Meles</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Steenmarter	<i>Martes foina</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Veldspitsmuis	<i>Crocidura leucodon</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Sporenplanten	Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Sporenplanten	Groensteel	<i>Asplenium viride</i>	Andere soorten (bijlage B)
Sporenplanten	Schubvaren	<i>Ceterach officinarum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerogentroost	<i>Odontites vernus</i> subsp. <i>vernus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Beklierde ogentroost	<i>Euphrasia rostkoviana</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Berggamander	<i>Teucrium montanum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bergnachtorchis	<i>Platanthera montana</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis</i> subsp. <i>foemina</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos</i> subsp. <i>nemorosus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bosdravik	<i>Bromopsis ramosa</i> subsp. <i>benekenii</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Dreps	<i>Bromus secalinus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys</i> subsp. <i>germanicum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Franjgentiaan	<i>Gentianella ciliata</i>	Andere soorten (bijlage B)
	Geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Geplooiide vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Gevlekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos</i> subsp. <i>polyanthemoides</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Karhuizeranjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Karwijselie	<i>Selinum carvifolia</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>	Andere soorten (bijlage B)

Zaadplanten	Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Korensla	<i>Arnosaris minima</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kruiptijm	<i>Thymus praecox</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Lange zonnedauw	<i>Drosera longifolia</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Naaldenkervel	<i>Scandix pecten-veneris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta</i> subsp. <i>sagittata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Roggelelie	<i>Lilium bulbiferum</i> subsp. <i>croceum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Ruw pazelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Trosgamander	<i>Teucrium botrys</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i> subsp. <i>campestris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wolfskers	<i>Atropa bella-donna</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Zinkviooltje	<i>Viola lutea</i> subsp. <i>calaminaria</i>	Andere soorten (bijlage B)

BIJLAGE 5 - SOORTEN MET EEN VRIJSTELLING**Uitgezonderd:**

	Geen vrijstelling
1	Vrijstelling voor ingrepen aan bebouwing en erven.
2	Tijdelijke vrijstelling van juli t/m september
3	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus tot 15 oktober
4	Tijdelijke vrijstelling periode maart en april en periode juli t/m september
5	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus t/m februari

	Drente	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord- Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	ANWVB RN art 3.31
zoogdieren													
Aardmuis													
Bosmuis													
Bunzing													
Dwergmuis													
Dwergspitsmuis													
Eekhoorn						4							
Egel													
Gewone bosspitsmuis													
Haas													
Hermelijn													
Huisspitsmuis		1											
Konijn													
Ondergrondse woelmuis													
Ree													
Rosse woelmuis													
Steenmarter						5							
Tweekleurige bosspitsmuis													
Veldmuis		1											
Vos													
Wezel													
Woelrat													
Amfibieën en reptielen													
Bruine kikker													
Gewone pad													
Hazelworm						2							
Kleine watersalamander													
Levendbarende hagedis						3							
Meerkikker													
Bastaardkikker													

BIJLAGE 6 - WERKEN MET GEDRAGSCODE

Met het oog op mogelijke verblijf/nestelplekken van kleine zoogdieren, vogels en amfibieën kan gewerkt te worden met een door het Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode om overtredingen te voorkomen. De inzet van de gedragscode met betrekking tot de soorten waarvoor deze dient te worden toegepast is beperking van schade bij handelingen in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling. Voor de betrokken soorten mogen de verboden beperkt worden overtreden. Gedragscodes kunnen bij ruimtelijke ontwikkeling toegepast worden op soorten die beschermd zijn middels paragraaf 3.1 (vogelrichtlijn) en 3.2 ('andere soorten') van de Wet natuurbescherming. Soorten en verblijfplekken die onder de strikte bescherming vallen zijn uitgesloten van werken met gedragscode. Door de in gebruik zijnde gedragscodes, b.v. gedragscode Stadswerk die veelal ingezet wordt bij openbare werken, worden de verblijfplekken in verschillende categorieën verdeeld. B.v. verblijfplekken van watersalamanders worden tot de categorie van "leefgebied jaarrond in gebruik" in gerekend. Bunzing en wezel kunnen voorplantingsplekken en rustplekken binnen een plangebied onderhouden. Deze kunnen worden gecategoriseerd als tijdelijke rust- of voortplantingsplek. De gedragscode Stadswerk volgt veelal het volgende protocol bij ruimtelijke ontwikkeling en onderhoud.

- Het opstellen van een werkprotocol voor het uitvoeren van de werkzaamheden die tot overtreding van de Wet natuurbescherming kunnen leiden. Het aantrekken van een ecologische deskundige om toe te zien op een correcte uitvoering van de werkzaamheden en om eventueel ecologisch advies te geven.
- Opruimwerkzaamheden dienen bij voorkeur handmatig te gebeuren.
- Bij het aantreffen van amfibieën en andere trage dieren dienen deze verzameld te worden en zo snel mogelijk op een geschikte plek uitgezet te worden. B.v. in het geval van amfibieën binnen dekking gevende vegetatie langs de oevers van waters.
- Voor marterachtigen en andere snelle kleine zoogdieren dienen veilige vluchtwegen geboden te worden. De werkrichting dient dusdanig gekozen te worden dat vluchtende dieren niet gehinderd worden in het kiezen van de juiste vluchtrichting.
- Voor vluchtende dienen direct op hun vluchtweg buiten het plangebied schuilmogelijkheden aanwezig te zijn. B.v. houtrillen voor marterachtigen.
- Versturende werkzaamheden dienen te geschieden buiten de kwetsbare perioden voor de betreffende soorten. Bijvoorbeeld voor watersalamanders is dat de winterrustperiode die gesteld kan worden tussen 1 oktober en 1 april. Na 1 april zijn de meeste watersalamanders naar het water vertrokken. Voor de marterachtigen is de kwetsbare periode de voortplantingsperiode die gesteld wordt tussen 1 maart en 1 augustus (zie onderstaand overzicht).

soort	Jan	Feb	Mrt	April	Mei	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec.
Water-salamanders												
Kleine marterachtigen												
De rode vlakken geven de kwetsbare perioden aan. Bij het verlaten van winterverblijfplekken van amfibieën speelt het weer ook een grote rol: in een warm voorjaar zullen deze eerder vertrokken zijn dan bij een koud voorjaar.												

- Voor verlies van leefgebied en verblijfsmogelijkheden dient compensatie geboden te worden door het aanbieden van alternatieve verblijfsmogelijkheden. B.v. door het aanleggen van steen- en houtstapelingen, oprichten van marterruiters en aanbrengen houtrillen

